

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Hərəkət

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 172 (5892) 20 sentyabr 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

"Əsrin müqaviləsi"ndən 25 il ötdü

Bu müqavilə Azərbaycanın müstəqillik tarixində imzalanan ən önəmli və həyatı dəyərə malik beynəlxalq müqavilələrdən birincisidir

4

"Əsrin müqaviləsi"-
Azərbaycanı global
dünya iqtisadiyyatının
tərkib hissəsinə
çevirən layihə

5

Əli Əhmədov: "Əsrin
müqaviləsi" Azərbaycanın
təkcə keçmişidir, eyni
zamanda bugünü və
gələcəyidir

6

Strateji inkişaf
yolunun başlangıcı -
"Əsrin müqaviləsi"

20 sentyabr 2019-cu il

“Çin şirkətləri Azərbaycanda investisiya layihələrinə maraq göstərir”

*Prezident İlham Əliyev Ümumçin Xalq Nümayəndələri Yığıncağı Daimi
Komitəsinin sədrinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib*

Rəsmi xronika

**Yelizaveta Truss və
Kristofer Pinçerdən**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Zati-aliləri

1994-cü ilde Zati-aliləri Heydər Əliyev və Con Braun tərəfindən imzalanmış "Ös-srin müqaviləsi"nin 25-ci ildönümü münasibətilə Sizi və Azərbaycan xalqını bu məktubla tebrik etməkdən olduğaca məmənunuz.

Həmin əhəmiyyətli gün hazırda ölkələrimizin malik olduğu six siyasi və ticari münasibətlərin başlanması kimi yadda qaldı. Son iyirmi beş il ərzində BP-nin Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti ilə tərəfdəşliyi çox böyük uğurla nəticələndi və digərlərinə nümunə olan, enerji sektorunda əməkdaşlıqla məmənunluq doğuran misalıdır. 2017-ci ildə müqavilənin uzadılması həmin tarixi tərəfdəşliğin gələn onilliklər ərzində inkisafını təmin edir.

Müqavilənin imzalanması bütün dünya-ya göstərdi ki, Azərbaycan suveren və müstəqil dövlətdir, ölkənin təbii ehtiyatları tamhüquqlu şəkildə Azərbaycan xalqına məxsusdur. Cənub Qaz Dəhlizinin təmam-lanması ilə Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyinə mühüm töhfəsini davam etdirəcək.

Biz daim güclənəcəyimizi səmimiyyətlə təsdiq etmək istəyirik. Azərbaycan hökumətinin SOCAR-ı, Böyük Naxçıvanın işgüzar dairələrini təsdiq etmək istəyirik.

**Yelizaveta Truss
Böyük Britaniya və Şimalı İrlandiya
Birləşmiş Krallığının
Beynəlxalq Ticarət Departamentinin
Beynəlxalq
Ticarət üzrə Dövlət katibi və Ticari
Məsələlər**

*Kristofer Pinçer
Böyük Britaniya və Şimalı İrlandiya
Birləşmiş Krallığının
Xarici və Birlik məsələləri ofisinin
Avropa və Amerika üzrə naziri*

Görüşdə Azərbaycanın Çinin etibarlı tərəfdaşı olduğu və əməkdaşlığımızın bundan sonra da dinamik surətdə inkişaf edəcəyinə əminlik ifadə olundu. Ölkələrimiz arasında ticarət dövriyyəsinin artması, nəqliyyat, sənaye, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları, kənd təsərrüfatı, elm, təhsil və digər sahələrdə əməkdaşlığın inkişafına dair geniş fikir mübadiləsi aparıldı. Ölkələrimizin Çinin təşəbbüskarı olduğu "Bir kəmər, bir yol" layihəsi çərçivəsində əməkdaşlığına toxunuldu. Azərbaycanda böyük həcmdə yüklerin ötürülməsinə qadir olan müasir nəqliyyat infrastrukturunun yaradıldığı, Çin mallarının Azərbaycan vasitəsilə dünya bazarlarına daşınması nəqliyyat sahəsində əməkdaşlığımızın yaxşı göstəricisi kimi dəyərləndirildi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 19-da Ümumçın Xalq Nümayəndələri Yığıncağı Dai-mi Komitəsinin sədri Li Canşunun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, nümayəndə heyətinin üzvlərini salamlayan Prezident İlham Əliyev dedi:

-Hörmətli cənab sədr, hörmətli qonaqlar, men sizi Azərbaycanda salamlamaqdan şadam. Bizim ölkəyə xoş gelmişiniz. Sizin səfərinizə böyük əhəmiyyət veririk. Əminəm ki, səfər uğurlu olacaq, ikitərəfli əlaqələrimizin daha da inkişafına və dərinləşməsinə xidmət edəcək. Çox şadıq ki, ölkələrimiz arasındaki dostluq münasibətləri uğurla inkişaf edir, getdikcə yeni sahələri əhatə edir və geləcək üçün çox yaxşı pəra malikdir.

Bildiyiniz kimi, mən sizin ölkənizə dəfələrlə dövlət, rəsmi və işgüzər səfərlər etmişəm. Sonuncu səfərim bu ilin aprelində "Bir kemər, bir yol" konfransı çərçivəsində olub. Tədbir çərçivəsində mənim Sədr, hörmətli cənab Si Cipinlə görüşüm keçirilib. Bu görüşdə biz münasibətlərimizi müfəssəl müzakirə etdik və gələcək əməkdaşlıq üçün perspektivləri müəyyənəşdirdik. Siyasi münasibətlərin yüksək səviyyəsi digər sahələrdə də münasibətlərin inkişafına yaxşı zəmin yaradır. Biz ölkələrimiz arasında əmtəə dövriyyəsinin xeyli artmasına şədiq. Şədiq ki, yeni müqavilələr bağlanır. Sizin ölkənizə sonuncu səfərim zamanı 10 müqavilə bağlanıb. Şədiq ki, Çin şirkətləri Azərbaycanda investisiya layihələrinə maraq göstərir, eleccə də imzalanmış müqavilələr çərçivəsində müxtəlif sahələrdə çalışaraq layihələr həyata keçirirlər. Bizdə artıq energetika, nəqliyyat, humanitar sahələrdə yaxşı nəticələr var. Şədiq ki, Çin Xalq Respublikasından yüksək

Azərbaycan vasitəsilə dünya bazarlarına nəql edilir. Həmçinin dediyim kimi, əmtəə dövriyyəsi artır, eləcə de Azərbaycandan si-

zin ölkənizə, sizdən isə bizi ixrac artır. Onu da qeyd etmək istərdim ki, viza rejiminin sadələşdirilmiş sxemi üzrə Çin Xalq Respublikasından Azərbaycana gələn turistlərin sayının artmasından şadıq. Əlbəttə ki, nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıqlıdan danışarkən qeyd etmək istərdim ki, biz Azərbaycanda böyük həcmdə yüksək nəql etməyə qadir olan müasir nəqliyyat infrastrukturunu yaradmışıq. Bizim beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində fəal əməkdaşlığınıza da qeyd etmək istərdim. Bizim ölkələrimizin bir-birinə göstərdiyi qarşılıqlı dəstək bütün istiqamətlər üzrə münasibətlərin inkişafına yaxşı şərait yaradır. Parlament diplomatiyası çərçivəsində münasibətləri xüsusi qeyd etmək istərdim. Ölkələrimizin parlamentlərarası əlaqələri böyük əhəmiyyət kəsb edir və sizin Azərbaycana səferiniz bunu bir daha vurğulayır. Size ölkəmizdə vaxtinizi xoş keçirməyi arzulayıram və bir daha sizi Azərbaycanda salamlamadıq istərdim.

zim münasibətlərimiz nümu-
nəvi dövlətlərarası münasibətə çevrilib. Bu
ilin aprelində Sədr Si Cinpin Sizi ikinci
“Bir kəmər, bir yol” sammitine dəvət etmiş
di. Xüsusi olaraq qeyd etmək istəyirəm ki
Siz Cənubi Qafqazdan dəvət olunan yeganə
nə dövlət başçısı idiniz. Sammit çərçivə
sində Sizin Si Cinpinlə enənəvi görüşünüz
oldu. Siz birlikdə Çin-Azərbaycan münasibətlərinin
gələcək inkişafının möhtəşəm planlarını müəyyənləşdirmisiniz. Birlilikdə
də ölkələrimiz arasında münasibatların da
ha da möhkəmlənməsi üçün təməl yarat-
misiniz.

x x x

Ümumçin Xalq Nümayəndələri Yığıncağı
Daimi Komitəsinin sədri Li Canşu Azərbaycan
baycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev tərəfindən müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin əsasının qoyulduğunu və bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkədə siyasi sabitliyin hökm sürdüyüünü qeyd etdi. O, ölkəmizdə sosial-iqtisadi sahədə edilmiş böyük uğurlar münasibətlə təbriklərini ifadə etdi.

“Əsrin müqaviləsi”ndən 25 il ötdü

Bu müqavilə Azərbaycanın müstəqillik tarixində imzalanan ən önəmli və həyatı dəyərə malik beynəlxalq müqavilələrdən birincisidir

Ulu Öndər Heydər Əliyevin neft strategiyasının ən böyük uğuru sayılan “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanmasından 25 il ötür. “Əsrin müqaviləsi” adlandırılın bu saziş müstəqil Azərbaycanın neft salnaməsinə əbədi həkk olundu. 1994-cü il sentyabrın 20-də imzalanan və “Əsrin müqaviləsi” kimi təşəkkül tapan neft müqaviləsi Azərbaycanın müstəqillik tarixində imzalanan ən önemli və həyatı dəyərə malik beynəlxalq müqavilələrdəndir. Bu müqavilə müasir Azərbaycanın inkişaf perspektivləri baxımından, o cümlədən, iqtisadiyyatın dirçəldilməsi və şaxələndirilməsi prosesində olduqca mühüm rola malikdir. Tarixi müqavilə müasir və qüdrətli Azərbaycanın təməlini möhkəmlətdi, ölkənin bu gününün və gələcəyinin uğurlu inkişafına yol açdı. “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması və onun gerçəkləşməsi müstəqil Azərbaycanın iqtisadi inkişaf konsepsiyasını təşkil edən düzgün neft strategiyasının həyata keçirilməsinin parlaq təzahürüdür.

Azərbaycanın neft sənayesinin, ümumiyyətlə, iqtisadiyyatının inkişafında yeni dövrün əsasını qoyan “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması ilə başlamış iş XXI əsrde Azərbaycanın dinamik inkişaf yoluñunu müəyyən etdi. “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması və uğurla həyata keçirilməsi istiqamətində görülmüş işlər nəticəsində, Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzu xeyli yüksəldi. İlkin neftin hasil olunması Azərbaycanı dünyadan neft ixrac edən ölkəsinə çevirdi.

AZƏRBAYCAN İNVESTİSİYALARA AÇIQ BİR DÖVLƏTƏ ÇEVRİLDİ

Təbii ki, Azərbaycan neftinin xaricə çıxarılması birbaşa Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Onun uzaqqorən siyaseti nəticəsində, “Əsrin müqaviləsi” Azərbaycanı investisiyalara açıq bir dövlətə çevirdi və xarici investorlar, bu layihə təsdiqini tapdıqdan sonra, sərbəst şəkildə ölkəmizə investisiya yatırımağa başladılar. 18 oktyabr 1991-ci ildə ölkəmiz müstəqillik əldə etdikdən sonra bir sıra beynəlxalq müqavilələr imzalanmışdır, amma “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması, məhz Azərbaycan iqtisadiyyatını irəliye doğru aparan amillərdən biri oldu. Azərbaycan iqtisadiyyatının dirçəldilməsində bu müqavilənin böyük əhəmiyyəti var.

Bu saziş sonradan dünyadan 19 ölkəsinin 41 neft şirkəti ilə 30-dək sazişin imzalanması üçün yol açdı. 1994-cü ildən bu günə qədər ölkəmizə milyardlarla dollar həcmində xarici investisiyalar yatırıldı, neft sektorunun inkişafı isə, özlüyündə, qeyri-neft sektorun da inkişafını təmin etdi. Digər tərəfdən, bu, iqtisadi inkişafın təməlinin qurulmasına imkan yaratdı. Məhz bu layihədən əldə olunan gəlir sayəsində, Azərbaycan vətəndaşlarının sosial təminatının yüksəldilməsi istiqamətində əsaslı addımlar atıldı və müxtəlif layihələr həyata keçirildi. Ölkədə sabitliyin yaranması isə yeni-yeni sahələr üzrə investisiyaların Azərbaycana cəlb olunmasına köməklik göstərdi. Bu da, nəticə etibarı ilə, ölkəmizdə regionların sosial-iqtisadi inkişafını və digər mühüm aspektləri özündə ehtiva edən genişmiqyaslı programların və konsepsiyaların reallaşmasına şərait yaratdı.

“ƏSRİN MÜQAVİLƏSİ” YALNIZ AZƏRBAYCAN ÜÇÜN DEYİL, REGION VƏ AVROPA ÜÇÜN BİR SIRA PROBLEMLƏRİ HƏLL ETMİŞ OLDU

“Əsrin müqaviləsi”nə qədər Azərbaycan kifayət qədər yol gedib. Azərbaycan dövlətinin təbii sərvətlərinə sahib çıxmak üçün addımlar əsrin müqaviləsində öz əksini tapıb. Dünyada təbii sərvətlərlə zəngin olan və onu dünya bazarına çıxaran dövlətlər çoxdur. Ancaq onlardan heç də hamısı uğur qazanmayıb. Uzaqqorən siyasetçi Ulu Öndər Heydər Əliyev “Əsrin müqaviləsi”ni imzalamaqla, yalnız Azərbaycan üçün deyil, region və Avropa üçün bir sıra problemləri həll etmiş oldu. Bu müqavilənin izalanması güclü Azərbaycanın əsasını qoydu. Təməli Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən formalasdırılan enerji siyaseti dünyadan ilk neft hasilatçılarından olan Azərbaycanı beynəlxalq enerji bazarlarında birbaşa iştirakçıya çevirdi. Nəticədə, enerji resursları ölkəmiz üçün yalnız dövlət gəlirlərinin artması mənəbəyi deyil, həmçinin, ciddi geosiyasi alətə çevrildi. Azərbaycan, artıq dünya enerji təhlükəsizliyinə töhfə vermiş ölkələrdən sayılır. Qlobal arenada enerji təzhibatçısı kimi Azərbaycanın müstəqil beynəlxalq siyaset həyata keçirmə imkanları möhkəmləndi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin məqsədyönlü fəaliyyəti nəticəsində, neft və qazın bir neçə kəmər vasitəsi ilə Azərbaycandan Avropaya çıxarılması təmin edilib. Azərbaycan üçün nə vaxtsa hər hansı bir kəmərdə təhlükə yaranısa, hansısa bir hadisə baş verərsə, digər kəmər vasitəsi ilə təbii sərvətini xarici dövlətə çıxara biləcək. “Baki-Tbilisi-Ceyhan” Əsas İxrac Boru Kəməri dünyada benzəri olmayan mühəndis qurğusudur. Bu layihə Şərqi-Qərb enerji dəhlizinin əsasını təşkil edir.

Ötən 25 il ərzində, ölkənin sosial-iqtisadi göstəriciləri kifayət qədər dəyişib. Bu inkişafın təməli isə “Əsrin müqaviləsi” imzalandığı gün qoyulmuşdu. Onu da bildirək ki, 2001-ci ildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə sentyabrın 20-si “Neftçilər Günü” kimi elan olunub. Hər il neftçilər öz peşə

bayramlarını qeyd edirlər. Həmin gün her il əməkdə fərqlənən neftçilər Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamı ilə feksi adlarla təltif olunurlar. Neft sənayesində uzun müddət səmərəli əmək fəaliyyətinə görə, onlara neftçi Prezidentin Fərdi Təqəbüdünə layiq görülbü. Bu gün neftçilər üçün ikiqat bayrama əvvəlib. Bu gün neftçilər həm “Əsrin müqaviləsi”ni, həm də peşə bayramı günü kimi qeyd edirlər.

AZƏRBAYCAN ÖZ NEFT KAPITALINI İNSAN KAPITALINA ÇEVİRİR

Artıq bu gün Azərbaycan regionun lider dövlətidir və iqtisadiyyatının inkişafında neft amilinin böyük rolü var. Neftdən əldə olunan gəlir qeyri-neft sektorunun inkişafına yönəldilir ki, bu da ölkə iqtisadiyyatının, bütünlükle çöçəklənməsi deməkdir.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin məqsədyönlü və ardıcıl şəkildə həyata keçirdiyi qlobal, genişmiqyaslı və çoxşaxəli iqtisadi siyaseti nəticəsində, bu gün neft Azərbaycan xalqının rifahına xidmət edərək, ölkəmizin siyasi müstəqilliyinin, iqtisadi təreqqisinin, insanların rifahının təmin edilməsinə yönəldilib. Bu müqavilə makroiqtisadı və sosial göstəricilərə öz təsirini göstərib. Tarihi reallıqlara, statistik göstəricilərə əsaslanaraq, deyə bilərik ki, neft gəlirləri nəticəsində, baş vermiş iqtisadi sıçrayış ehalinin gelirlərinin artırmasına, yoxsulluğun azaldılmasına və başqa sahələrdə irəliləyişə səbəb oldu.

Ölkədə aztəminatlı ailələrin sosial təminatı gücləndirilib, təhsil və səhiyyə sektorlarında, xüsusi də, infrastrukturun yenilənməsi, xidmət səviyyəsinin artırılması və bu sahələrdə çalışanların əmək haqlarının artırmasına diqqət yetirilib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan öz neft kapitalını insan kapitalına çevirir.

“AZƏRİ-ÇIRAQ-GÜNƏŞLİ” NƏHƏNG NEFT YATAĞININ İŞLƏNİLMƏSİNDE YENİ DÖVR BAŞLANDI

2017-ci ildə Bakıda Xəzər dənizinin

Azərbaycan sektorunda “Azəri”, “Çiraq” yataqlarının və “Günəşli” yatağının dərinlikdə yerleşen hissəsinin birgə işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında düzəliş edildi və yenidən tərtib olunmuş saziş imzalandı. Bu, “Azəri-Çiraq-Günəşli” nəhəng neft yatağının işlənilməsində yeni dövrün başlanması kimi qiymətləndirilib. “Azəri-Çiraq-Günəşli” neft yatağının işlənilməsi 2050-ci ilə qədər uzadıldı. Müqavilənin uzadılması gələcək üçün uzunmüddəti çöçəklənməni və sabitliyi təmin edəcək. Yeni imzalanan müqavilə Azərbaycan üçün daha da əlverişlidir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev qeyd edib ki, 1994-cü ildə imzalanan kontraktın bizim maraqlarımızı tam təmin etməsinə baxmayaraq, bu dəfə isə, daha yaxşı şərtlərle kontrakt imzalanır: “Bunun bir neçə əsas parametrlərini diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm: kontrakt imzalanandan sonra ölkəmizə xarici investorlar tərəfindən 3,6 milyard dollar həcmində bonus ödəniləcək, SOCAR-in “AzaÇG” şirkəti podratçı kimi kontraktın icrasında iştirak edəcək; SOCAR-in payı 11,6 faizdən 25 faizə qaldırılır və Azərbaycana cətəqəq mənfəət neftinin səviyyəsi 75 faiz təşkil edəcək. Bunlar əsas şərtlərdir”. Bu şərtlərin isə Azərbaycanın gələcək inkişafında əhəmiyyəti böyükdür.

Həqiqətən də, ölkəmizdə uğurla inkişaf etdirilən neft strategiyası, neftlə bağlı əldə olunan nailiyyətlərimiz, bilavasitə Ulu Öndər Heydər Əliyev qətiyyətinin nəticəsidir və bu gün Onun kursunun layiqli davamçısı Cənab İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilir. İyirmi beş il ərzində Azərbaycan böyük yol keçmişdir. Azərbaycanda enerji sektorunda böyük nailiyyətlər əldə edilmişdir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan bu gün o ölkələrdən ki, öz hesabına yaşayır: “Bizim kifayət qədər böyük valyuta ehtiyatımız var, iqtisadiyyat dinamik şəkildə inkişaf edir, iqtisadi şaxələndirime, neft-qaz amilindən asılılığının azaldılması istiqamətində çox önemli addımlar atılmışdır və ölkəmizin gələcək inkişafı üçün nə siyasi, nə iqtisadi, nə də hər hansı bir başqa manə və ya problem yoxdur. Azərbaycan bundan sonra ancaq uğurla inkişaf edəcək, ölkəmizin böyük potensialı var. Son illər ərzində, biz bu potensialı gücləndirmişik və bu potensialın inkişafında “Əsrin kontraktı”nın xüsusi rolü vardır”.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

20 sentyabr 2019-cu il

Azərbaycan tarixinə qızıl hərflər-lə yazılaraq xalqımızın və dövlətimizin tələyində müüm rol oynayan "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasından 25 il ötür. 1994-cü il sentyabrın 20-də Bakıda Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti ilə dönyanın 11 aparıcı neft şirkəti arasında "Azəri", "Çiraq" və "Günəşli" yataqlarının birgə işlənilməsi və hasilatın pay bölgüsü ilə bağlı "Əsrin müqaviləsi" imzalandı. Bunun ardınca sonrakı illərdə dönyanın 19 ölkəsinə təmsil edən 41 neft şirkəti ilə daha 26 saziş imzalanmışdır. Avrasiyanın yeni geoiqitəsi xəritəsini müəyyənləşdirən bu hadisə həm də yenidən müstəqillik elədə etmiş Azərbaycanın gələcək inkişafının və dünya birliliyi ilə tərəfdəşliginin ən həllədici amilinə çevrildi.

AZORTAC 25 il önce imzalanmış müqavilənin tarixi əhəmiyyəti ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovun "Əsrin müqaviləsi" - Azərbaycanı qlobal dünya iqtisadiyyatının tərkib hissəsinə çevirən layihə" sər Lövhəli məqaləsini təqdim edir.

"Əsrin müqaviləsi"nə gedən yol müxtəlif çətinliklərdən və maneelərdən keçərək, Azərbaycan xalqının ümummilliliyi, görkəmli siyasi və dövlət xadimi Prezident Heydər Əliyevin dəmir iradesi və möhkəm dövlətçilik ezmənin, qətiyyətli və ardıcıl siyasetinin nəticəsi olaraq reallaşdı. 1990-ci illərin əvvəllerində dövlət müstəqilliyyini bərpə etdiyindən sonra Azərbaycanın qarşısında dayanan əsas məsələlərdən biri ölkənin gələcək inkişafı üçün hava və su kimi tələb olunan maliyyə vəsaiti - ilkin kapital əldə etməkən ibarət idi. Xəzər dənizinin zəngin karbohidrogen ehtiyatlarının işlənilməsi və dünya bazarlarına çıxarılması, əldə edilən vəsaitin ölkənin mövcud ehtiyaclarına, gələcək sosial-iqtisadi inkişafına yönəldilməsi o zaman üçün bəlkə də yeganə çıxış yolu hesab olundur. Lakin 1991-1993-cü illərdə Xəzər-Qara dəniz hövzəsi və Cənubi Qafqaz bölgəsində hökm sürən regional qarşılıurma, qeyri-sabit mühit, o cümlədən respublikanın daxilində yaşanan xaos və anarxiya, həkimiyətdə olan siyasi qüvvələrin yarımaz və səriştəsiz siyaseti və digər səbəblərdən dönyanın aparıcı neft şirkətlərini Azərbaycanın zəngin enerji resurslarının hasilatı və ixracına cəlb etmək, bu sahədə qarşıya çıxan manələri dəf etmək o qədər də asan məsələ deyildi. Hətta bəzi analitiklər o dövrde Xəzər dənizinin Azərbaycana məxsus sektorundakı neft və qaz layihələrinin beynəlxalq konsorsiumun iştirakı ilə həyata keçirilməsinə efsane sayır və qeyri-mümkün hesab edirdilər.

1993-cü ilde ümummillili lider Heydər Əliyevin həkimiyətə qayıdışından sonra ölkədə vətəndaş qarşılırmışına son qoyulması, ictimai-siyasi sabitliyin bərqrər olması, qonşu ölkələrlə keskin münasibətlərin qismən yumşaldılması, xarici sərmayələrə ciddi dövlət təminatının verilməsi və s. Qəribin ən böyük neft şirkətlərinin diqqətini yenidən Xəzər dənizinə yönəltdi və haqqında behs olunan transmili müqavilənin hazırlanaraq imzalanmasına əlavəvişli şərait yaratdı. Prezident Heydər Əliyev uzaqqoran və qətiyyətli siyaset yürüdərək bəzi qonşu və beynəlxalq dairələrin Xəzər dənizinin statusu ilə bağlı mövcud olan problemi qabartmaq yolu ilə "Əsrin müqaviləsi"ni pozmaq planlarını puça çıxardı. O, müdrikəsine bütün narazı tərəfləri inandıraraq sübut etdi ki, Azərbaycan bu addimla heç bir ölkənin iqtisadi-siyasi maraqlarına toxunmur, əksinə, bölgəde hamı üçün bərabər əməkdaşlıq və tərəfdəşlik şəraiti yaradır.

Ulu Öndər həm də xarici neft şirkətləri ilə Azərbaycanın imzalayacağı bütün neft-qaz müqavilələrinin şərtlərini bizim milli maraqlara maksimum dərəcədə uyğunlaşdırıbildi. Həmin dövrə cənab İlham Əliyevin ARDNS-in vitse-prezidenti teyin edilmesi onun müdrik və uzaqqoran addımlarından biri oldu. Xarici neft şirkətləri ilə aparılan danışqlarda birbaşa iştirak edən cənab İlham Əliyev imzalanacaq bütün neft-qaz müqavilələrinin xalqımızın milli maraqlarına cavab verən şərtlər çərçivəsində hazırlanmasını yüksək sərşətə və bacarıqla təmin etdi.

"Əsrin müqaviləsi"- Azərbaycanı qlobal dünya iqtisadiyyatının tərkib hissəsinə çevirən layihə

Əli Həsənov
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi

2002-ci ildə ümummillili lider Heydər Əliyevin davamlı səyləri nəticəsində "Əsrin müqaviləsi"nde nezərdə tutulan, lakin yenə də bezi-lərinin əfsanə və ya "kağız üzərində kəmər" hesab etdiyi əsas ixrac kəmərinin - Bakı-Tbilisi-Ceyhanın teməli qoyuldu. Müasir dövrə xüsusi qlobal əhəmiyyət kəsb edən bu kəmər Azərbaycanın dünya bazarlarına alternativ enerji ixracı siyasetində müümamil amil oldu.

2005-ci il mayın 25-də Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin açılış mərasimi keçirildi, 2006-ci ildə Türkiyənin Ceyhan limanından Azərbaycan neftinin nəqline başlanıldı. 2007-ci ildə isə "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağından hasil edilən təbii qaz Bakı-Tbilisi-Ərzurum məsələlərindən sonra, əsas qaz boru kəməri ilə Türkiyə sərhədlərini aşaraq qardaş ölkənin qaz kəmərləri sistemine daxil oldu.

Beleliklə, Azərbaycan nəinki zəngin neft və qaz yataqlarının işlənilməsinə və enerji resurslarının hasılata, həmçinin onların dünya bazarına çıxarılması üçün yeni ixrac məsələlərinin işe salınmasına və enerji nəqlinin şaxələndirilməsinə nail olmuşdur.

Müqavilənin əsas beynəlxalq geosiyasi və geoiqitəsi əhəmiyyəti ondan ibarət idi ki, bu tarixi razılışma əsasında Xəzər dənizində ilk dəfə beynəlxalq əməkdaşlığın, region dövlətlərinə məxsus karbohidrogen ehtiyatlarının alternativ istehsalı və ixracının, yeni transmili enerji və kommunikasiya layihələrinin gerçekləşməsinə təməli qoyuldu.

"Əsrin müqaviləsi" Azərbaycan dövlətinə, ölkənin ictimai-siyasi və iqtisadi institutlarına xarici ölkələrin maliyyə və texnoloji resurslarından geniş istifade etmək imkanı qazandırdı. Bu müqavilə çərçivəsində həyata keçirilən transmili layihələr Cənubi Qafqaz və Xəzər hövzəsinin digər dövlətləri ilə müqayisədə Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə geosiyası və geoiqitəsi deyərini artırdı, xarici ölkələrlə tərəfdəşlik münasibətlərinin inkişafına və dərinleşməsinə müümamil təsir göstərdi.

"Əsrin müqaviləsi" nəticəsində Azərbaycan öz gələcək inkişafı üçün lazım olan maliyyə vəsaiti və qabaqcıl texnologiya əldə etdi ki, bunun sayəsində ölkəmiz qlobal dünya iqtisadiyyatının tərkib hissəsinə çevrildi.

Ilkin hesablamalara görə, "Azəri-Çiraq-Günəşli" (AÇG) yataqlarının çıxarılara bilən neft ehtiyatı 511 milyon ton olsa da, sonralar yeni qiyamətləndirmələrə əsasən bu göstərici 1.072 milyard ton həcmində müəyyən edilmişdir.

2017-ci ildə qədər bu yataqlardakı neft və qaz ehtiyatlarının işlənilməsinə texminen 33 milyard dollar investisiya qoyulmuş və bu güne qədər 3,2 milyard barrel neft hasil olunmuşdur. Həmçinin AÇG yataqlar blokundan ümumiyyədə 30 milyard kubmetr səmt qazı hasil edilərək Azərbaycan hökumətinə təhlil verilmişdir.

2001-ci ildən ötən dövr ərzində neft və qaz sazişləri çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu xaxılomalar bütövlükde 148,3 milyard ABŞ dolları təşkil etmişdir.

Bu vəsaitin 95,61 milyard dolları dövlət bütçəsinə transfert olunmuş, 9,3 milyard dolları strateji, infrastruktur və sosial layihələrə yönəldilmişdir.

Hazırda ARDNF-in aktivləri 42,5 milyard dollar təşkil edir.

2006-ci ildən başlayaraq enerji ixracı nəticəsində Azərbaycana daxil olan böyük maliyyə resursları sürəti iqtisadi tərəqqiye, müasir sosial-iqtisadi və mədəni infrastrukturların yaradılmasına, respublika həyatının bütün sahələrinin yenilənməsinə, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və qeyri-neft sektorunun dinamik inkişafına yönəldilmişdir. Bunun nəticəsində, son 25 il ərzində Azərbaycanda ümumi daxili məhsul istehsali 216 dəfə, adambaşına düşən məhsul 162 dəfə artmışdır.

Son 15 ilde isə ölkəmizdə ümumi daxili məhsul istehsali 3,2 dəfə, o cümlədən qeyri-neft sahəsində ÜDM 2,8 dəfə, sənaye məhsulu istehsali 2,6 dəfə, o cümlədən qeyri-neft sahəsində 2,2 dəfə, kənd təsərrüfatı məhsulları istehsali 2 dəfəyə yaxın çoxalmışdır. Bu dövrə dövlət büdcəsinin gəlirləri 13,5 dəfə, ölkənin strateji valyuta ehtiyatları isə 28 dəfə artaraq 45 milyard ABŞ dollarını ötmüşdür. 2003-2018-ci illərdə ölkə iqtisadiyyatına 250 milyard ABŞ dollarına yaxın investisiya yatılmışdır ki, bunun da təxminən yarısı xarici sərmayədir. Ümumi investisiya qoyuluşunun 60 faizdən çoxu qeyri-neft sektorunun inkişafına yönəldilmişdir.

İndiyədək regionların inkişafına dair 4 dövlət programı qəbul olunmuş və onlardan üçü artıq uğurla icra edilmişdir. Dövlət programları çərçivəsində regionlarda bütün köklü problemlər həll olunmuş, müasir infrastruktur formalaşdırılmış, əhalinin məşğulluq səviyyəsi yüksəldilmişdir. Ümumiyyətdə, bu illər ərzində regionların inkişafına 67 milyard manatdan çox vəsait yönəldilmiş, yaradılmış 2 milyondan çox yeni iş yerinin 75 faizi regionların pəyənə düşmüşdür.

Aqrar sahədə həyata keçirilmiş sistemli tədbirlər, o cümlədən son iki ilde kənd təsərrüfatının ayrı-ayrı sahələrinin inkişaf etdirilməsi ölkəmizin ərzaq məhsulları üzrə özünü teməntetmə səviyyəsini yüksəltmiş, ixrac potensialını genişləndirmişdir.

Bu illər ərzində Azərbaycanda müasir nəqliyyat infrastrukturunu formalaşdırılmış, bu məqsədə 7 hava limanı inşa olunmuş, 14 min kilometrən çox müasir yollar çəkilmiş, ölkəmizin xarici ticarət əlaqələrinin inkişafına və tranzit imkanlarının genişləndirilməsinə müümamil töhfə olan Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı və Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti inşa edilərək istifadəyə verilmişdir. Azərbaycan "Şərqi-Qərb" və "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dehlizlərinin fəal iştirakçısına çevrilmiş, həmçinin tranzit daşımaları sahəsində ölkəmizin potensialının yüksəlməsində önəmlər oynaya biləcək Çinin "Bir kəmər, bir yol" təşəbbüsünə qoşulmuşdur.

Azərbaycanın enerji resurslarından əldə etdiyi gəlirlər həm də əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və xalqın rifahının yüksəldilməsi istiqamətində ardıcıl dövlət siyasetinin həyata keçirilməsini, inqilabi qərarların qəbulu və icrasını təmin etmişdir. Ümumiyyətdə son 15 ilde Azərbaycanda əməkhaqları 7,5 dəfə, pensiyalar isə 10 dəfədən çox artırılmışdır.

2003-2018-ci illərdə ölkədə işsizlik səviyyəsi 49 faizdən 5,4 faizə, yoxsulluq səviyyəsi isə 5 faizə enmişdir.

Ölkə üzrə bütün sosial infrastruktur yenilənmiş və müasir tələblər səviyyəsində yenidən qurulmuşdur.

Azərbaycan Prezidentinin 2019-cu ilin əvvəlindən başlayaraq təsdiq etdiyi sosial paketlər esl inqilabi xarakter daşımışdır. Əhalinin bütün kateqoriyalarını ehətə edən və maaşları, pensiyaların, təqaüdlərin əhəmiyyəti dərəcədə artırılmasını nəzərdə tutan bu paketlərin ümumi dəyəri 2019-2020-ci illər üçün 5,3 milyard manat əlavə vəsait cəlb etməklə 4,2 milyon insanı ehətə edəcəkdir.

Neticədə Azərbaycanda minimum pensiya MDB məkanında alıcılıq qabiliyyəti üzrə birinci, minimum əməkhaqqı isə bu göstərici üzrə ikinci olmuşdur.

Müasir Azərbaycanın nümunəsi əyani şəkildə bir daha təsdiq etdi ki, ümummillili lider Heydər Əliyevin müellifi olduğu və 25 il bundan əvvəl imzalanan "Əsrin müqaviləsi" ilə

Azərbaycanda yeni neft strategiyası başlanmış ve ötən müddətdə uğurla həyata keçirilmişdir. Bu strategiya ölkəmizin müsteqəli gələcəyini, dünya dövlətləri ilə strateji tərəfdəşliyini, iqtisadi inkişafının uğurlu nəticələrini, bəyənəlxalq və regional aləmdəki aparıcı rolini təmin etmiş və Azərbaycanın dönyanın qabaqcıl ölkələri sırasına çıxmasına təkan vermişdir.

"Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın siyasi və iqtisadi qüdrətini artıraraq, sonrakı illərdə onun təşəbbüsü və lideriyi ilə regionun və Avropanın enerji təhlükəsizliyini təmin edəcək neçə-neçə yeni transmili enerji və nəqliyyat layihələrinin həyata keçirilməsinə şərait yaratmışdır. Qeyd edilməlidir ki, 2010-cu ildə "Ümid" və "Babek", 2011-ci ildə isə "Abşeron" yatağında böyük qaz ehtiyatları aşkar edildikdən sonra, nəhəng "Şahdəniz" qaz yatağı da nəzərə alınmaqla Azərbaycanın təsdiq olunmuş təbii qaz ehtiyatı 2,6 trilyon kubmetrə kimi artmışdır. Bu isə o demək id ki, Azərbaycan təkce neft deyil, həm də yaxın gelecekde dönyanın böyük həcmində qaz ixrac edən əsas ölkələrindən birinə çevrilmək potensialına malikdir.

Bir faktı xatırlamaq yerine düşər ki, Cənub Qaz Dəhlizi istiqamətində 2000-ci ilin ortalarından Avropanın müxtəlif strukturları tərəfindən irali sürürlər bir neçə layihə, o cümlədə NABUCCO layihəsi ətrafında aparılan müzakirələr heç bir nəticə verməmiş və nəticədə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin irəli sürdüyü və bütün tərəfdəşlər tərəfindən destəklənən "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsi həyata vəsiqə almışdır. 2011-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti və Avropa Komissiyasının sədri tərəfindən "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsi ilə bağlı Birgə Bəyannamə, 2012-ci ilin iyununda Azərbaycanla Türkiye arasında TANAP layihəsinə dair Saziş, 2013-cü ilin fevralında TAP layihəsi üzrə Albaniya, İtalya və Yunanistan arasında Dövlətlərə Saziş, 2013-cü ilin dekabrında ise Bakıda "XXI əsrin müqaviləsi" kimi tarixə düşən "Şahdəniz-2" üzrə Yekun investisiya Qərarı imzalanmışdır. Ötən dövr ərzində Azərbaycanın lideriyi ilə həyata keçirilən "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinin üç seqmenti - "Şahdəniz-2", Cənubi Qafqaz Qaz Boru Kəməri və TANAP üzrə bütün işlər tamamlanmış, dördüncü seqment olan TAP isə artıq yekunlaşmaq mərhələsindədir.

Əminliklə demək olar ki, yaxın gelecekə Cənub Qaz Dəhlizi Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafında müümamil amilə çevrilərək, ölkəmizin regionda və Avropanın

Əli Əhmədov: "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın təkcə keçmişidir, eyni zamanda bugünü və gələcəyidir

Heydər Əliyev dövəsinin, iradəsinin və müdriklisinin məhsulu olan, "Əsrin müqaviləsi" adını almış məşhur neft sazişinin imzalanmasından 25 il ötür. Dünyada neftin və qazın hasil və nəql edilməsi ilə bağlı çox müqavilələr imzalansa da, "Əsrin müqaviləsi" adını daşıyan saziş Azərbaycanın karbohidrogen ehtiyatlarının işlənməsi ilə əlaqədardır. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyyinin o zaman üçün məlum olan risklərdən qorunması, beynəlxalq aləmdə tanınması və gələcək inkişafının əsaslarının qoyulması "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması nəticəsində mümkün oldu. Kasib, mühərribə veziyətində olan, xarici təhlükələri hələ tam neytrallaşdırıa bilməmiş bir ölkədə on milyardlarla dollar həcmində sərmayənin qoyulmasını nəzərdə tutan layihənin həyata keçirilməsi səhmdarlar dan ötrü böyük risk idi. Lakin onlar Heydər Əliyevin şəxsiyyətinə və qüdrətinə inandıqlarına görə bu rısk getdilər. Bu, Heydər Əliyevin uzaqqörənliyinin, zəkasının ve dövlət adamı kimi qətiyyətinin təntənesi idi. Tam mübələğəsiz deyirəm ki, Azərbaycanın öten əsrin 90-ci illərinin daxili və xarici risklər baxımından məlum reallıqları şəraitində "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasına nail olmaq nəinki müdriklik və dahilik, həm də böyük qəhərəmanlıq nümunəsi idi. Heydər Əliyev mürəkkəb geopolitik "savaşdan" milli qəhərəman kimi çıxdı. Bu fikirlər Baş nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədr müavini - İcra katibi Əli Əhmədovun "Əsrin müqaviləsi"nin 25 illiyi münasibəti ilə facebook sehifəsində paylaşımı qeyd olunur.

Əli Əhmədov bildirib ki, artıq 25 ildir ki, "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycana xidmet göstərir: "Onun sayəsində ölkəmizin dövlət xəzinəsinə milyardlarla vəsait daxil olub. Həmin pullar hesabına Bakının, şəhər və kəndlərimizin siması tanınmaz dərəcədə dəyişdi, yollar salındı, məcburi köçkünlərə üçün gözəl, müasir şəhərciklər inşa edildi, məktəbler, xəstəxanalar tikildi, ordumuz gücləndi və qüdrəti artdı, həyatımız və taleyimiz bütünlükle dəyişdi. İndi Azərbaycanda yaşamaq xoş, cəlbedici və qürurvericidir. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın təkcə keçmişidir, eyni zamanda bugünü və gələcəyidir. Ondan sonra neçə-neçə yeni sazişlər imzalanıb və ölkəmizin gələcəyini daha firəvan, daha çıxəklənən edəcəkdir.

Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycanı qurd, onun gələcəyinin teməlini yaratdı. Bu gün hər bir azərbaycanlı misilsiz xidmətlərinə görə Ona dərin minnətdarlıq hissələrini ifadə edir, Heydər Əliyev siyasetinə sədaqətini bildirir və Prezident İlham Əliyevin etrafında six birləşir. Bu günümüz gözəldir, gələcəyimiz isə daha gözəl olacaq."

Azərbaycan ilə Belarusun ikitərəfli münasibətlərində təhlükəsizlik fəaliyyəti mühüm əhəmiyyət kəsb edir

Sentyabrın 18-də Azərbaycan Respublikasının Təhlükəsizlik Şurasının katibi Ramil Usubovla Belarus Respublikasının Təhlükəsizlik Şurasının Dövlət katibi Stanislav Zas arasında görüş olub. AZERTAC xəber verir ki, görüşdə ölkələrimiz arasındakı əlaqələrin bütün sahələrde yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuş olduğunu bildirən Ramil Usubov

hər iki dövlətin başçıları - cənab İlham Əliyevin və cənab Aleksandr Lukaşenkonun siyasi iradələrinə uyğun olaraq ölkələrimiz arasında strateji tərəfdəşligin, ən müxtəlif sahələr üzrə işbirliyinin və integrasiyanın daha da dərinleşdirilməni məmənnunluqla qeyd edib. O, eyni zamanda, ikitərəfli münasibətlərde təhlükəsizlik fəaliyyətinin də mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini deyib.

Beynəlxalq terrorçuluq və transmilli mütəşəkkil cinayətkarlığın yeni çağışış və təhdidlərinin artaraq qlobal xarakter aldığı nəzərə çatdırın R.Usubov ekstremizmi, aqressiv separatizmi təbliğ edən radikal elementlərin vaxtında müəyyənləşdirilməsi və qanunsuz fəaliyyətlərinin qarşısının alınması istiqamətində hər iki dövlətin müvafiq orqanları tərəfindən zəruri tədbirlərin bundan sonra da intensiv həyata keçirilməsinin vacibliyini vurgulayıb.

Tədbirin yüksək səviyyədə teşkilinə görə azərbaycanlı həmkarına təşəkkürünə ifadə edən S.Zas Azərbaycanla əməkdaşlığın bütün istiqamətlərdə genişləndirilməsinə Belarus tərəfinin hər zaman böyük önəm verdiyini, hazırkı görünüş təhlükəsizlik sahəsində qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar açacağına, six peşəkar əlaqələrin yeni məzmunla, müasir forma və metodlarla zənginləşməsinə xidmət edəcəyinə əmlinlərini bildirib.

Görüşdə tərəfləri maraqlandıran bir sıra digər məsələlər də müzakire olunub. Görüşün sonunda Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurasının katibinin xidməti ilə Belarus Respublikası Təhlükəsizlik Şurasının Dövlət katibliyi arasında 2020-2021-ci illər üçün əməkdaşlıq Planı imzalanıb. Belarus Respublikasının Təhlükəsizlik Şurasının Dövlət katibi S.Zasın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin Azərbaycan Respublikasının digər rəsmi şəxsləri ilə də ikitərəfli görüşləri keçirilib.

YAP İcra Katibliyində Azərbaycan Respublikasının Energetika naziri Pərviz Sahbazov mətbuat konfransı keçirib

Sentyabrın 19-da Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibliyində Azərbaycan Respublikasının Energetika naziri Pərviz Sahbazov mətbuat konfransı keçirib. Mətbuat konfransının "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasının 25 illiyi ərefəsində təsadüf etdiyini deyən P.Sahbazov bu münasibətlə təbriklərini çatdırıb, Azərbaycan neftçilərinə

gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb. Nazir bildirib ki, "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması ilə Azərbaycanın güclü iqtisadi potensialının formalasdırılmasında müstəsnə rol oynayıb, regionun və Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə böyük töhfə verib: "25 il əvvəl "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması çox əlamətdar hadisə idi. Bu müqavilə mürəkkəb bir dövrə imzalandı. Çünkü həmin illərdə siyasi gərginlik, iqtisadi tənəzzül var idi. Belə bir şəraitde "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması yalnız və yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaq-görənliyi, qətiyyəti və dünyadakı nüfuzu nəticəsində baş verdi."

P.Sahbazov qeyd edib ki, "Əsrin müqaviləsi" Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən işlənib hazırlanmış neft strategiyasının həyata keçirilməsinin parlaq təzahürüdür. Onun sözlərinə görə, bu layihə vasitəsilə Azərbaycan beynəlxalq neft sənayesində öz imzasını atdı və dünya neft bazارında öz yerini tutdu. "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının əsasını təşkil etməklə yanaşı beynəlxalq müstəvilde də mövqelərini möhkəmləndirdi. Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoymuş və bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla davam etdirilən neft strategiyası bu gün Azərbaycanı daha da gücləndirir" - deyən nazir eləvə edib ki, bu layihə bu gün qədər ölkəmize 143 milyard dollardan çox gəlir qazandırıb.

Nazirin sözlərinə görə, "Azəri-Çıraq-Günəşli" istismara veriləndən indiyə kimi 492 milyon ton neft və 161 milyard kubmetr qaz hasil edilib. Cari ilin 8 ayı da nəzəre alınmaqla, son 25 ildə orta hesabla ölkəmizdə 740 milyon ton neft hasil edilib, neft sənayesinə 101 milyard dollar investisiya qoymulub. Bu ilin 8 ayında isə ölkəmizdə 25,1 milyon ton neft hasil edilib, onun da 20,2 milyon tonu ixrac edilib. Nazir daha sonra energetika sektorunda görülen işlər barədə geniş məlumat verib və jurnalistlərin suallarını cavablandırıb.

Ermənistanda iqtidar əleyhinə yeni siyasi hərəkat yarana bilər

Ermənistanda politoloqların bəyanatları və son hadisələr göstərir ki, Paşinyan hökumətindəki yeni istəfalar daxili siyasi gərginliyin əlamətidir. AZERTAC erməni KİV-nə istinadla xəber verir ki, bu fikirləri təsdiq edən politoloq Armen Badalyan keçirdiyi mətbuat konfransında yenice istefaya göndərilmiş Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin sabiq başçısı Artur Vanetsyanın Paşinyana qarşı yeni siyasi hərəkat yarada biləcəyini eləvə edib.

Politoloq vurğulayıb ki, Vanetsyan xalq arasında nüfuzu getdikcə azalan Paşinyan hökumətinə yaxşı alternativ olə bilər. Onun sözlərinə görə, Paşinyana qarşı yeni siyasi güc mərkəzi məhz Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin əməkdaşları hesabına formalşa bilər. Badalyan hesab edir ki, Ermənistən sabiq prezidentləri Robert Koçaryanın və Serj Sarkisyanın eks siyasi qütbə rəhbərlik etmək şansları yoxdur və bu məsələdə tamamilə yeni siyasetçilər öne çıxmalarıdır. Bundan başqa, onların tərəfdarlarının təmsil olunduğu Respublikalar Partiyasının da sıraları getdikcə seyrəlir. Politoloq bu amillərə söykənərək iddia edib ki, Vanetsyanın qarşısında dura biləcək heç bir siyasi güc olmayacağı.

Badalyan eləvə edib ki, MTX-nin sabiq sədri reytinqinə görə Paşinyandan geri qalmır, onun kifayət qədər imkanları və xarici dəstəyi var. Politoloğun sözlərinə görə, Rusiyanın timsalında Vanetsyanın ciddi dəstəyi var. MTX sədrinin öz istefası ilə bağlı açıqlamasında "biri sanki mənə "dayan" deyir!" sözləri də mübhəm məqamlardan xəber verir. Paşinyanın mətbuat katibi onun bu sözlərini şərh etməkdən imtina edib.

Ermənistən baş nazirinin MTX sedrindən sonra ölkənin polis reisi Valeri Osipyanı da istefaya göndərməsi iqtidar daxilində ciddi ziddiyətlərin daha bir göstəricisidir. Paşinyanın aparat rehbəri bildirib ki, baş nazir onların fəaliyyətindən narazı olub, lakin hər iki sabiq vəzifəli şəxs cinayətdə ittiham edilmiş. Belə ki, Vanetsyan Futbol Federasiyasının sədri, Osipyan isə baş nazirin müşaviri təyin ediləblər. Politoloqlar hesab edirlər ki, Paşinyanın bu kosmetik addımları iqtidarın daxilində getdikcə güclənən ziddiyətlərin qarşısını ala bilməyəcək.

Strateji inkişaf yolunun başlanğıcı - “Əsrin müqaviləsi”

Ötən əsrədə beynəlxalq münasibətlər sistemində baş verən mühüm dəyişikliklərdən biri böyük dövlətlərin inkişaf etməkdə olan ölkələrə qarşı tətbiq etdiyi birbaşa hərbi müdaxilələrin “yumuşaq güc”lə əvəz olunması, kommunikasiyadakı keyfiyyət transformasiyasının günümüzün reallığına çevriləməsidir. Yalnız çox böyük təcrübəyə, beynəlxalq nüfuzu, xalqın arasında yüksək və sarsılmaz etimada malik olan ayrı-ayrı liderlər sayəsində kiçik dövlətlər bu cür miqyaslı təziqi zərərsizləşdirərək “böhranı fürsətə çevirməyin” rasional yolunu göstərə bilir. Necə ki, Azərbaycana həmin mürəkkəb dövrə rəhbərlik edən Ulu Öndər Heydər Əliyev beynəlxalq güc mərkəzlərindən gələn təzyiqi və daxili çətinlikləri uğurla həll edərək, onları nəinki netrallaşdırıldı, həm də toqquşan maraqları üzlaşdıraraq ölkəmizi amansız rəqabət meydani yox, ictimai-siyasi sabitliyin hökm sürdüyü əməkdaşlıq məkanına çevirdi.

Bu baxımdan, 1994-cü il Azərbaycanın müstəqillik tarixində xüsusi yer tutur. Ulu öndər məhz həmin il “Əsrin müqaviləsi”ni bütün maneqələrə baxmayaraq reallaşdırıa bildi. Belə ki, həmin ilin sentyabrın 20-də Bakıda Gülüstan sarayında Xəzərin Azərbaycan sektorundakı “Azəri”, “Çıraq”, “Güneşli” yataqlarının derin su qatlarındakı neftin birge işlənməsi haqqında dəvəti 7,4 mlrd. dollar olan “məhsulun pay bölgüsü” tipli müqavilə imzalandı. Müqavilə öz tarixi, siyasi və beynəlxalq əhəmiyyətinə görə “Əsrin müqaviləsi” adlanmış, təxminən 400 sahifə həcmində və 4 dilde öz əksini tapmışdır. “Əsrin müqaviləsi”ndə dünyanın 8 ölkəsinin (Azərbaycan, ABŞ, Böyük Britaniya, Rusiya, Türkiye, Norveç, Yaponiya və Səudiyyə Ərəbistanı) 13 ən məşhur neft şirkəti (Amoco, BP, McDermott, UNOCAL, ARDNŞ, Lukoil, Statoil, Exxon, Türkiye Petrolları, Pennzoil, ITOCHU, Ramco, Delta) iştirak etmişdir. Bu müqavilədə Böyük Britaniyanın “British Petroleum” (qoyulacaq investisiyanın 17,12 faizi) və “Ramco” (2,08 faizi), ABŞ-in “Amoco” (17,01 faiz), “UNOCAL” (11,2 faiz), “Pennzoil” (9,81 faiz), “McDermott” (2,45 faiz), Rusyanın “Lukoil” (10,0 faiz), Norveçin “Statoil” (8,56 faiz), Türkiyənin “Türk petrolları şirkəti”nin (1,75 faiz) və Azərbaycan Neft Şirkətinin isə 20 faiz payı var idi. Bununla da “Yeni neft strategiyası” və doktrinası uğurla həyata keçirilməyə başlandı.

“Əsrin müqaviləsi” Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi tərəfindən təsdiq edildi və 12 dekabr 1994-cü ilde qüvvəyə mindi. İlk dəfə hesablanmış çıxarılabilən neft ehtiyatı 511 milyon ton olmuş, sonralar qiymətləndirici qeyuların nəticələrinə görə bu ehtiyat 730 milyon tona çatmışdır və bununla əlaqədar yataqların işlənilməsinə tələb olunan sərmaye xərcləri 11,5 milyard ABŞ dolları qəbul edilmişdir; ümumi təmiz gelirdən Azərbaycanın payına 80%, sərmayəçilərin payına 20% düşür. “Əsrin müqaviləsi”nin ilk günlərindən başlayaraq Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat şirkəti yaradıldı və təsdiq olunmuş vahid program üzrə ARDNŞ ilə birgə işlərə başlandı. Bu saziş sonradan dünyanın 19 ölkəsinin 41 neft şirkəti ilə 30-dək sazişin imzalanması üçün yol açdı. “Əsrin müqaviləsi” həm karbohidrogen ehtiyatlarının miqdərinə, həm də qoyulan sərmayələrin hecmində görə dünyada bağlanan en iri

Siyavuş NOVRUZOV
Milli Məclisin İctimai birləklər və dini qurumlar komitəsinin sədri,
Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibinin müavini

sazişlər siyahısına daxil olmuşdur. İmzalanmış neft sazişleri üzrə Azərbaycanın neft sənayesinin inkişafı üçün nəzərdə tutulmuş 64 milyard ABŞ dolları qoyuluşunun 57,6 milyardi dəniz yataqlarının mənimənilməsinə və perspektivli strukturlarda axtarış-kəşfiyat işlərinin aparılmasına yönəldilmişdir.

O zaman bu hadisənin geosiyasi əmləkləri heç də hər kəs üçün bütünlükde aydın deyildi. Yalnız böyük strateji təfəkkür sahibi olan Heydər Əliyev gözəl bildi ki, ölkənin müstəqillik tarixində yeni bir dönenin bünövrəsi qoyuldu. Bu yolda Azərbaycana qarşı təzyiqlər də oldu, qarayaxma və ləkələmə kampaniyaları da aparıldı, müxtəlif iftiralar da uyduruldu. Lakin müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarını heç kim, heç bir qüvvə tutduğu yoldan döndərə bilmədi, Heydər Əliyev müstəqil dövlətçilik dəyərini hər şeydən üstün tutdu.

Keçən müddət ərzində Azərbaycan “Əsrin müqaviləsi”ndən geniş baharləndi. Ölkənin beynəlxalq aləmdə nüfuzu xeyli artı, etibarlı tərəfdəş imicə tam olaraq formalasdı və əsas faktorlardan biri kimi, Azərbaycan zəngin memlekətlərdən birine çevrildi. Bütün sahələr üzrə sürətli inkişaf tempini indi də saxlanılır. Dövlət quruculuğunun bütün istiqamətləri üzrə demokratik islahatlar durmadan davam edir. Əldə olunan nailiyyətlər ölkə və xarici KİV-de geniş işlənilərdir. Analitiklər və ekspertlər Azərbaycanın sürətli tərəqqisinin müxtəlif səbəblərini kifayət qədər dərinindən araşdırırlar.

Lakin uğurların sırasında olduqca əhəmiyyətli məqamı Prezident İlham Əliyev Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda “Azəri”, “Çıraq” yataqlarının və “Güneşli” yatağının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birge işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında düzəliş edilmiş və yenidən tərtib olunmuş sazişin imzalanma mərasimindəki dərin məzmunlu nitqində ifadə edib. Ölkə rəhbəri vurğulayıb: ““Əsrin kontrakt”” bize imkan verdi ki, neftdən gələn gelirləri qeyri-neft sektoruna yönəldək. Hesab edirəm ki, bu sahədə də bir çox neft hasil edən ölkələrdən fərqli olaraq Azərbaycan nefti insan kapitalına çevirə bildi. Çünkü neft həm xeyir, həm də başağrısı, problem gətirə bilər. Biz biliyik ki, dünyada neft üstündə əvvəlki dövlərde də, hazırda da mübarizələr, münaqışlər gedir, qan axıdır. Neft hasilatı hələ o demək deyil ki, ölkələr çiçəklənəcək, orada inkişaf olacaq. Neftlə zəngin olan bir çox ölkələrdə bu gün müşahidə edilən mənzərə bunun əksini deyir. Ona görə, bizim əsas vəzifəmiz ondan ibarət idi ki, neft gelirlərini insan kapitalına çevirək və hər bir Azərbaycan vətəndaşı bu müsbət dəyişikliyi görsün”.

Dövlətçilik fəlsəfəsi baxımından “Əsrin müqaviləsi”nin başlıca məqamını təşkil edən bu cəhət üzərində geniş dayanmağa

ehtiyac vardır. Məsələ ondan ibarətdir ki, Prezident İlham Əliyevin xüsusi vurğuladığı kimi, zəngin neft ehtiyatı hələ ölkənin zəngin olması anlamına gəlmir. Müasir dövrde böyük dövlətlər arasında gedən nüfuz və maraq savaşı ehtiyatsız atılmış bir addım ucbatından zənginliyi başağrısına çevire bilər. İndi enerji ilə zəngin ərab ölkələrinin bəzilərində müşahidə edilən proseslər bunun bariz nümunəsidir. Həmin dövlətlərdə müharibə, itilaflar, silahlı toqquşmalar səngimək bilmir. Üstəlik, onların dövlətçiliyi belə ciddi təhlükə qarışısındadır.

Ölkə başçısının vurğuladığı məqamın başqa tərefi Cənubi Qafqaz regionunda geosiyasi dinamikanın böyük ziddiyətlərə düber olması ilə bağlıdır. Sırr deyil ki, müstəqilliyi ilk illərindən başlayaraq böyük güclər Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarına hərbi təcavüzüne ən azından göz yumdular. Bu, Azərbaycana bir signal idil və belə gedışla ölkəmizin real olaraq müstəqil dövlət kimi formalasması çox çətin olacaqdır. Heydər Əliyev hakimiyətə yenidən dəvət edilənə qədər bu təhlükə getdikcə böyüdü. Çünki Ulu öndərən əvvəl ölkəye başçılıq edən AXC-Müsəvət cütlüyü düzgün, dövrün tələbərinə uyğun daxili və xarici siyaset yeride bilmədikləri üçün düşmən bu fürsətdə maksimum yaranırdı. Neticədə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və müstəqilliyi ciddi təhlükə altına düşdü. Həmin kontekstdə “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması dövlət quruculuğunu en səmərəli yoldur və Azərbaycan təcrübəsi bunu tam təsdiqləyir. Cox vacib məqamdır ki, ölkə rəhbərliyi iki il əvvəl həmin istiqamətdə prinsipial əhəmiyyətli yeni bir addım atdı.

Belə ki, 2017-ci il sentyabrın 14-də Bakıda ölkəmiz üçün tarixi əhəmiyyətli bir hadisə baş verdi. Azərbaycan rəhbərliyi 25 il ərzində enerji layihələrində əldə edilən gəlirləri əsas olaraq Azərbaycanın sosial-mədəni, intellektual, mənəvi, iqtisadi və ekoloji inkişafına sərf edib. Və onların hamisının kökündə “Əsrin müqaviləsi” dayanır! Bu, müasir mərhələdə müstəqil dövlət quruculuğunu en səmərəli yoldur və Azərbaycan təcrübəsi bunu tam təsdiqləyir. Cox vacib məqamdır ki, ölkə rəhbərliyi iki il əvvəl həmin istiqamətdə prinsipial əhəmiyyətli yeni bir addım atdı.

Bütün bunlar inkişaf üçün zəmin hazırlayırdı, lakin ən əsası müqavilənin yaratdığı yeni tarixi şəraitdən və imkanlardan optimal qaydada istifadə olunması idi. Qürur hissi ilə qeyd etmək olar ki, Azərbaycan rəhbərliyi neft kapitalını insan kapitalına çevirə bildi və bu, müstəqilliyini əldə etmiş gənc dövlətlər sırasında bəlkə də yeganə müsbət nümunədir.

Bu ideyanın arxasında çox məqamlar yatır. Əsas tezis bundan ibarətdir ki, ölkə rəhbərliyi neftdən gələn gelirləri vətəndaşın sosial-mədəni, iqtisadi, mənəvi və fərdi inkişafına sərf etməyə imkan verən idarəetmə sistemi ortaya qoysa. Qazanılan kapital hər şeydən önce Azərbaycan vətəndaşının rifikasiyə və ordu quruculuğuna xərclənməkde davam edir. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyev bu kontekstdə fikirlərini belə vurğulayıb: “Bu gün bizim abadlaşan bölgələrimiz, inkişaf edən ölkə, Bakı şəhəri, - dünyanın ən gözəl şəhərlərindən biridir, - tikdiyimiz 3 minden artıq məktəb, 600-dən çox xəstəxana, bölgələrdə tikdiyimiz 50-dən çox olimpiya mərkəzi, inşa etdiyimiz 11 min kilometr-dən çox yollar, enerji infrastrukturumuz, iqtisadi inkişafımız, iqtisadiyyatın saxələndirilməsi - bütün bunların teməlində neftdən əldə edilən gelirlərdən səmərəli istifadə etmə imkanlarımız dayanır”.

Öten 25 il ərzində “Azəri-Çıraq-Güneşli”-dən 492 milyon ton neft hasil edilib. Həmin müddətdə Dövlət Neft Fondundan məcburi köçkünlərin yaşayış səviyyəsinin yaxşılaşdırılması üçün böyük vəsait ayrırlıb. 250 min köçkünlər yeni salınan 100-ə yaxın qəsəbədə gözəl evlərlə, mənzillərlə təmin edilib.

Bunlardan başqa, Azərbaycan rəhbərliyi sazişin imzalanmasından sonra 25 il müddətində elm və təhsilə, vətəndaşların sosial təminatına böyük miqdarda vəsait ayırıb. Onlar ölkədə elm, təhsil, texnologiyanın inkişafına ciddi təkan verməkdədir. Çünkü ay-

dın həqiqətdir ki, şəxsiyyətin hərtərəfli inkişafi üçün lazım olan şəraitin yaradılması ilk növbədə elm və təhsilin inkişafı ilə əlaqəlidir.

Dövlət başçısı bir ölkənin inkişafını intellektual potensialının müəyyən etdiyini həzəman ayrıca vurğulayıb. İnnovasiyaların, texnologiyaların inkişaf etdiyi ölkələr dünya miqyasında aparıcı mövqə tuturlar. Ölkə rəhbəri qeyd edir ki, “Gələcək inkişafı təbii resurslar yox, bilik müəyyən edəcək... Biz Azərbaycanda elmə, təhsilə, texnoloji inkişafa çox böyük əhəmiyyət veririk ki, gencərimiz, cəmiyyətimiz bilikli olsun və Azərbaycan da texnoloji inkişaf baxımından geridə qalmasın. Məddi-texniki baza möhkəmlənir, təhsilin keyfiyyəti yaxşılaşır. Bu sahəyə investisiyalar qoyulur, insan kapitalına investisiyalar qoyulur”.

Yuxarıda vurğulanan bütün məqamlar onu təsdiq edir ki, Azərbaycan rəhbərliyi 25 il ərzində enerji layihələrində əldə edilən gəlirləri əsas olaraq Azərbaycanın sosial-mədəni, intellektual, mənəvi, iqtisadi və ekoloji inkişafına sərf edib. Və onların hamisının kökündə “Əsrin müqaviləsi” dayanır! Bu, müasir mərhələdə müstəqil dövlət quruculuğunu en səmərəli yoldur və Azərbaycan təcrübəsi bunu tam təsdiqləyir. Çox vacib məqamdır ki, ölkə rəhbərliyi iki il əvvəl həmin istiqamətdə prinsipial əhəmiyyətli yeni bir addım atdı.

Belə ki, 2017-ci il sentyabrın 14-də Bakıda ölkəmiz üçün tarixi əhəmiyyətli bir hadisə baş verdi. Azərbaycan 6 ölkənin 11 şirkəti ilə - BP, “Chevron”, “Inpex”, “ExxonMobil”, TP, “Itochu” və “ONGC Videsh” şirkətlərinin iştirakı ilə “Azəri”, “Çıraq” yataqları və “Güneşli” yatağının dərinsulu hissəsinin (AÇG) 2050-ci il qədər birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında düzəliş edilmiş və yenidən tərtib olunmuş saziş imzalandı. Bununla da Azərbaycan hökuməti ilə BP başda olmaqla dünyanın böyük enerji şirkətləri arasında uzunmüddəlli əməkdaşlığın davamına qərar verildi. Keçən müddət ərzində əldə edilən təcrübə təsdiqləyir ki, tərəflər bir-birinə tamamilə etibar edir və həmin sebəbdən, imzalanın yeni saziş Azərbaycanın geosiyasi nüfuzunun yüksəlməsi, müstəqil dövlət quruculuğu prosesinin uğurla inkişaf etdirilməsi baxımından olduqca qiymətlidir.

Bu saziş şübhəsiz ki, 1994-cü ildə imzalanan müqavilənin yalnız zaman baxımından deyil, həm də geosiyasi, iqtisadi, mədəni və siyasi aspektdə davamıdır. Ölkə başçısı yeni sazişin imzalanması mərasimində söylədiyi nitqində bunu xüsusi ifadə edib. Yuxarıda təsvir edilən faktlardan da görünür ki, 1994-cü il müqaviləsi strateji məzmun kəsb edib. 2017-ci ildə imzalanan müqavilədə məhz bu prizmadan olduqca vacib hadisədir.

Maraqlı məqam ondan ibarətdir ki, yeni sazişin imzalanmasından bir neçə gün əvvəl bir sıra Avropa ölkələrinin KİV-i və qeyri-hökumət təşkilatları Azərbaycana qarşı çirkin təbliğat kampaniyasına başlıdlar. O zaman ekspertlər belə qiymət verdilər ki, bu kimi qarayaxma kampaniyası adətən Azərbaycanın hansısa əhəmiyyətli addımı ərəfəsində konkret dairələr tərəfindən aparılır. Məsələn, 1994-cü ildə “Əsrin müqaviləsi”nə mane olmaq üçün çox dəhşətli hadisələr - dövlət çevrilişinə cəhdler, dövlət adamlarına qarşı sui-qəsdler planlaşdırıldı. Hətta o zaman ölkəyə rəhbərlik edən Heydər Əliyevə sui-qəsd etməyə cəhd göstərildi.

Strateji inkişaf yolunun başlanğıcı - “Əsrin müqaviləsi”

Əvvəli Səh. 6

İndi də eyni ssenari tekrarlanır. Lakin bu dəfə düşmənələr 1994-cü ildə olduğu kimi, yeni, zəngin və qüdrətli Azərbaycanda suis-qəsdlər və terror aktları təşkil edə bilmirlər. Çünkü “Əsrin müqaviləsinin imzalanmasından sonra ölkəmiz bütün istiqamətlərdə sürətli inkişaf edib və təhlükəsizliyini tam təmin edə bilir. Bu səbəbdən də yeni enerji sazişinin imzalanması ərefəsi müəyyən dairələr yalnız ideoloji kampaniya aparmağa çalışıdalar ki, onun da qarşısını Prezident İlham Əliyev öz müdrik addımları ile dərhal aldı və sevindirici haldır ki, indi dünyadan hər yerində Azərbaycanda həyata keçirilən islahatlardan danışırlar.

Bu gün təbii resurslar uğrunda böyük dövlətlər ölüm-dirim savaşı aparırlar. Demək olar ki, dünyadan bütün regionlarında təbii ehtiyatların bölgüsü prosesi gedir. Bunu gizlətmək mümkün deyildir. Belə bir şəraitdə Azərbaycan dünyadan nəheng dövlətlərin təmsil edən şirkətlərlə milli maraqlara uyğun saziş imzalayırsa, deməli, həqiqətən də bu kontrakt Azərbaycan üçün ciddi uğur sayılmalıdır.

Sazişin əsas parametrlərinə diqqət yetirək görər ki, ölkəmizə xarici sərmayəçilər tərəfindən 3,6 milyard dollar həcmində bonus ödəniləcək. Müqayisə üçün deyək ki, 2017-ci ildə Ermenistanın konsolidasiya olunmuş büdcəsinin gəlir hissəsi 2,6 mil-

yard ABŞ dolları həcmində nəzərdə tutulub. Göründüyü kimi, Azərbaycanın yeni enerji sazişindən alacağının bonus Ermenistanın büdcəsinin gəlir hissəsində çoxdur! Onu da qeyd edək ki, məhz bu kimi faktlara görə Ermenistan və onun havadarları Azərbaycanın atlığı hər uğurlu addımdan təlaşa düşür, Azərbaycanla bağlı ağlasığmayan, iftira dolu, yalan məlumatlar yayaqla özlerine təselli verməyə çalışırlar. Ancaq təcrübə göstərir ki, bu kimi herəketlər Azərbaycan rəhbərliyini seçdiyi yoldan qətiyyətə addımlar atlığı, demokratikləşməyə, elmi-texnoloji inkişafə ciddi önem verdiyini birbaşa ifadə edirlər.

İkincisi, SOCAR-in “AzAÇG” şirkəti podratçı kimi kontraktin icrasında iştirak edəcək. Bu o deməkdir ki, SOCAR artıq dünyadanın ən güclü enerji şirkətləri ilə bərabər əsasda işbirliyindədir. O, podratçı kimi yeni enerji layihəsində iştirak etməklə həm təcrübə qazanır, həm də beynəlxalq məqyasda nüfuzunu daha da artırır. Şübhəsiz ki, bundan sonra SOCAR-in başqa böyük layihələrdə iştirakı heç kesi təeccübəldirməməlidir.

Üçüncüsü, “SOCAR-in payı 11,6 faizdən 25 faiza qaldırıllı və Azərbaycana çatacaq mənfəət neftinin səviyyəsi 75 faiz təşkil edəcək”. Bu, çox əhəmiyyətli şərtlidir. Çünkü hazırlı dönmədə Azərbaycanın Dövlət Neft Şirkətinin beynəlxalq layihədə payı 2 dəfədən çox artırılır, ölkəyə çatacaq mənfəət sə-

viyyəsi 75% təşkil edir və Azərbaycan faktiki olaraq beynəlxalq enerji layihəsində mövqeyini xeyli möhkəmləndirir.

Deməli, “Yeni əsrin müqaviləsi” Azərbaycana qarşı aparılan çirkin təbliğatda da ciddi zərbə vurmaqdadır. Faktlar göstərir ki, Azərbaycanda neft ehtiyatları böyük dərəcədə və ən güclü dövlətlərin şirkətləri ölkəmizlə əməkdaşlığı can atırlar. Onlar Azərbaycanın müştəqillik yolunda qətiyyətli addımlar atlığı, demokratikləşməyə, elmi-texnoloji inkişafə ciddi önem verdiyini birbaşa ifadə edirlər.

Bütün bunların fonunda bir məqamı da xüsusi vurgulamaq yerinə düşərdi. “Əsrin müqaviləsi” imzalandıqdan sonrakı 25 il müddətində həyata keçirilən neft strategiyası sayəsində çox mühüm hadisələr baş verib. 1996-ci ildə dünyadan ən böyük qaz yataqlarından biri olan “Şahdəniz” yatağı üzrə kontrakt imzalanıb. “Çıraq” platformasından ilk neft 1997-ci ildə çıxarılb. 1998-ci ildə bu neft fəaliyyəti bərpa edilmiş Bakı-Novorossiysk kəməri ilə Qara dənizə ixrac edilməye başlayıb. 1999-cu ildə Qara dənizin digər limanına - Supsaya Bakıdan neft kəməri çəkililib. 2002-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin teməli qoyulub. 2006-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri Türkiyənin Ceyhan limanında istifadəyə verilib. 2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Örzurum qaz kəməri istifadəyə verilib. 2012-ci ildə İstanbulda Azərbaycan ilə Türkiyə arasında TANAP layihəsinə imza atılıb. 2013-cü ildə TAP layihəsi Avropana ixracda əsas qaz kəmərindən biri kimi seçilib. Əsasən, uğurla həyata keçirilən neft strategiyası nəticəsində əldə olunan gelirlər hesabına Azərbaycan 50 milyard ABŞ dolları həcmində valyuta ehtiyatlarına malikdir və bu faktor beynəlxalq maliyyə böhranları zamanı ölkəmizin iqtisadi təhlükəsizlik dayanıqlı inkişafının təminatçısı kimi çıxış edir.

Beləliklə, “Əsrin müqaviləsi” Azərbaycanın dövlətçilik tarixində mühüm hadisələrdən biridir. O, faktiki olaraq dövlət quruculuğunun yeni mərhələyə qədəm qoymasını ifadə edən faktorlar sırasındadır. Bu prosesin geosiyasi aspektində çox vacib cəhəti ondan ibarətdir ki, geosiyasi təbəddülatlara məruz qalan regionda sabitlik adası olan Azərbaycan müstəqil dövlət quruculuğunu beynəlxalq aləmde nüfuzunu sürətlə yüksəltməklə inkişaf etdirir. Artıq ölkənin etibarlı tərəfdəş obrazı formalşdır. Bütün bu deyilənlərin məntiqi nəticəsini ölkə başçısı nitqində çox ləkənək və mükəmməl ifadə edib. Prezident İlham Əliyev vurğulayıb: “Azərbaycan bu gün o ölkələrdəndir ki, öz hesabına yaşayır. Bizim kifayət qədər böyük valyuta ehtiyatlarımız var, iqtisadiyyat dinamik şəkildə inkişaf edir, iqtisadi şaxənləndirme, neft-qaz amilindən asılılığının azaldılması istiqamətində çox əməli addımlar atılmışdır və ölkəmizin gələcək inkişafı üçün nə siyasi, nə iqtisadi, nə hər hansı bir başqa manə və ya problem yoxdur”.

Dünən Yeni Azərbaycan Partiyasının Bir-nəqli və Pirallahi rayon təşkilatlarının birgə təşkilatçılığı ilə “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanmasının 25 illiyi və Neftçilər günü ilə əlaqədar Xəzər dənizinin Neft Daşlarına ekskursiya təşkil olundu və rəsmi tədbir keçirilib. SiA-nın verdiyi məlumatə görə, ilk öncə Ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsi ziyyərat olunaraq, gül dəstələri qoyulub.

Sonra Neft daşlarının əsasını qoymuş Əməkdar mühəndis, professor Ağa Qurban oğlu Əliyev abidəsi, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş olan qəhrəmanların Şəhidlər abidəsi və 1957-ci il faciesində həlak olmuş şəhid neftçilərin xatirəsinə ucaldılmış abidə ziyyərat olunub.

Daha sonra Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirilərək tədbir açıq elan oldu və Azərbaycanın uğurlu neft strategiyasına, həmçinin Əsrin müqaviləsinə həsr olunmuş videoçarx nümayiş etdirilib. YAP Pirallahi rayon təşkilatının sədri Hikmet Şikarov açılış nitqi söyləyib. O, neft sahəsində qazanılan uğurlardan danişaraq, müştəqillik tariximizin ilk illərində neft və qaz hasilatının artımına ölkənin qarşısındaki iqtisadi və sosial çətinliklərin aradan qaldırılmasının əsas vasitələrdən biri kimi baxıldığını deyib: “Belə bir şəraitdə maliyyə vəsaitinin məhdudluğunu xarici şirkətlərin və investorların cəlb olunmasını strateji zərurətə çevirmişdi. Bununla da “Əsrin müqaviləsi” adı ilə indi bütün dünyada tanınmış bu müqavilənin imzalanma-

“Əsrin müqaviləsi”nin 25 illiyi ilə əlaqədar Nəft Daşlarında təntənəli tədbir keçirilib

si və onun gerçekleşməsi müştəqil Azərbaycanın iqtisadi inkişaf konsepsiyanı təşkil edən və böyük siyasetçi Heydər Əliyev tərəfindən işlənib hazırlanmış neft strategiyasının həyata keçirilməsinin parlaq təşəhürünün 25 illiyini qeyd edirik.

YAP Binəqədi rayon təşkilatının sədri Ramiz Götüşov çıxış edərək Heydər Əliyevin dərindən düşünülmüş neft strategiyası nəticəsində Azərbaycan Xəzər dənizinin nəhəng enerji potensialını ilk mənimsəyən və regionun inkişafında keyfiyyətə yeni iqtisadi modeli formalaşdırıb, Avropa və Asiya arasında siyasi və ticaret əlaqələrinin genişləndirilməsində, Qəfqaz nəqliyyat dəhlizinin inkişafında və nəhəng layihələrin gerçəkləşməsində Xəzəryanı və Qəfqaz regionunda mü-

hüm rol oynayan bir dövlətə, dünyanın neft mərkəzlərindən birinə çevrilməsində müstəsna rolunu vurğuladı və neftçiləri peşə bayramları münasibətilə təbrik etdi. “Neft daşları” Neft və Qazçixarma idarəsinin rəisi Qoçəli Mahmudov ilk önce neft sənayesinin ölkə iqtisadiyyatının inkişafında mühüm mövqeyini vurgulayaraq, neftçiləri təbrik etdib.

Millet vəkili Hikmət Babaoğlu öz çıxışında vurğulayıb ki, Azərbaycan neft sənayesi özünün 150 illik tarixi ərzində böyük inkişaf yolu keçmişdir. Lakin Azərbaycan

xalqı yalnız XX əsrin sonralarında müştəqillik qazandıqdan sonra bu sərvətlərdən tam bəhərələnmək imkanı qazanmışdır. Bu imkanı reallığa çevirən isə Heydər Əliyev dəhisidir. “Səs” qəzetinin baş redaktoru Behruz Quliyev çıxış edərək Əsrin müqaviləsinin əhəmiyyətindən və bu müqavilə vasitəsilə Azərbaycanın dünyadakı mövqeyinin güclənməsinə verdiyi töhfədən danışır və neftçilər öz fəaliyyətlərində müvəffəqiyətlər arzulayıb. Millet vəkili Rauf Əliyev çıxış edərək neftçi peşəsinin vacibliyini vurğulayıb və onları təbrik etdib. Daha sonra Yeni Azərbaycan Partiyasının ictimai-siyasi fəaliyyətində feal iştirakına görə bir qrup fealları fəxri fərmanla təltif olunub. Tədbir bədii hissə ilə davam etdi.

8

SƏS

www.sesqazeti.az

Ses Media Holding

19 sentyabr 2019-cu il

www.sesqazeti.az

Ses Media Holding

ses

9

19 sentyabr 2019-cu il

20 sentyabr 2019-cu il

AXCP sədrinin müavini Fuad Qəhrəmanının qızı Selcan Yağmurun "Facebook" səhifəsində atası ilə bağlı yaydığı məlumat ciddi rezonans doğurub. Hazırda Niderlandda olan S.Yağmur anasının boşanmaq üçün məhkəməyə müraciət etdiyini bildirib. Onun sözlərinə görə, boşanmaya səbəb F.Qəhrəmanının həyat yoldaşı və qızlarına qarşı zorakılıq göstərməsi olub. "Fuad Qəhrəmanının evində qızının dizini, arvadının barmaqlarını sindirmiş, şiddetin xüsusi sadist növünü tətbiq edən bir canı olduğunu demək, mənə elə gelir ki, sosial borcdur" - S.Yağmur yazdı.

AXCP-yə yaxın mənbələrdən metbuata sızan məlumatlara görə, ailənin boşanma ərəfəsində olmasının xəbəri doğrudur. Yaxın aylarda boşanma rəsmiləşəcək. Maraqlıdır ki, Zümrüd Yağmur "Facebook"

**Zümrüd Yağmur
Fuad Qəhrəmanlını həyatından sildi**

Fuad Qəhrəmanlının qızı atası haqda dəhşətli faktları açıqladı

profilində Fuad Qəhrəmanlı ilə evli olması barədə qeydi də silib. Hətta onu dostluqdan çıxarıb. Məlum olub ki, F.Qəhrəmanının ailəsində münasibətlər hələ onun həbsindən əvvəl pisləşməyə başlayıb. Son günler isə şiddetli hal alıb.

Xatırlayırsınızsa, Z.Yağmurun F.Qəhrəmanlı həbsdə olarkən Milli Şuranın keçirdiyi mitinqlərə geyiminin üzerinde həyat yoldaşının yox, Nardaran hadisələrinə görə həbs edilən Hacı Taleh (Bağırov) fotoları ile qatılması diqqətdən yaxınlaşmışdı. Sual olunurdu ki, hansı sebəbdən onun yaxasına taxdiyi vərəqədə erinin yox, Taleh Bağırzadənin şəkli olub, öz həyat yoldaşından çox radikal dindar müdafiə edən çıxışlar edib? Hazırda baş veren hadisələr sualların əbəs yeri verilmədiyi, cütlük arasında xoşagelməz hadisələrin yaşandığını təsdiqləyir.

S.Yağmur yazır ki, Azərbaycan siyasetində yetərli bir yeri olan,

"ana müxalifət" partiyasının sədr müavini, tribunalarda insan haqlarından danışan, hətta qadın haqları mövzusunda belə aman verməyən Fuad Qəhrəmanının da evində qızının dizini, arvadının barmaqlarını sindirmiş, şiddetin de xüsusi sadist növünü tətbiq edən bir canı olduğunu demək, mənə elə gelir ki, sosial borcdur, mənim şəksi ailəvi problemim yox.

Cümə günü saat 18:00-dən sonra S.Yağmur "Facebook" səhifəsində atası ilə bağlı yaydığı məlumat ciddi rezonans doğurub. Hazırda Niderlandda olan S.Yağmur anasının boşanmaq üçün məhkəməyə müraciət etdiyini bildirib. Onun sözlərinə görə, boşanmaya səbəb F.Qəhrəmanının həyat yoldaşı və qızlarına qarşı zorakılıq göstərməsi olub. "Fuad Qəhrəmanının evində qızının dizini, arvadının barmaqlarını sindirmiş, şiddetin xüsusi sadist növünü tətbiq edən bir canı olduğunu demək, mənə elə gelir ki, sosial borcdur" - deyə o bildirib.

S.Yağmur qeyd edib ki, anasının atasından boşanmaq istəyinə F.Qəhrəmanlı müxtəlif üsullarla qarşısını alır: "Anamın boşanma

cabalarının (ki, bunun şiddətdən kənar ayrıca iyrenc səbəbləri var, sadəcə bu səbəblər insanın şəxsi məsələsidir, mənim mövzuma heç bir dəxli yoxdur) qarşısını müəyyən əlaqələri sayesində, yüz cür təhdidlə, şantajla alması; azadlıqdan danışan adamın evində, qəribə bir şəkildə təsvir etməyə gücənən bir cəhənnəm mühiti olması; şiddətin ağıllılaşdırıcı təsiri; anamın və bacının bədənindən zamanla silinmiş izlər və bütün bunların üzərinə, "mənimlik şəkil yayın Facebookda" deyə gələn tamam ayrı kateqoriyadaki zorakılıq dalğası... - bunlar bir siyasetin ailesi barədə bilinməli olan şeylərdir. Bütün bunlar sərr deyil əslində, qulaqdan dolma nə

olur, dözmək, gələcəyi düşünmək lazımdır, uşaqlarınız var, "onsuz da 40 yaşından sonra boşanıb nə edəcəksiniz ki?". Bəs siz Əli Kərimlinin "qonşu arvad" rolunda bu qədər bacarıqlı olduğunu bilirdiniz? Adam az qalırı desin ki, "az çörəyivi verir? Sus otur da".

F.Qəhrəmanının qızı cəbhənin iyrenc yer olduğunu vurgulayıb.

"Bələ gördüm ki, bu cəbhə bütünlü ilə ikiyüzlü, iyrenc bir yerdir. Əli Kərimli evdə necə bir vəhşilik etdiyini hərfi hərfine bildiyi adamı, sağ yanında saxlayır, - bunu başa düşdüm, kadr yoxdur - amma adam canını yox, qurbanı qınayıb ki, "siz düz etmirsiniz". Qalanlar üzvlər də, anama necə "yaxşı at özüne qamçı vurdurmaz", onu öy-

Seljan Yaghmur

1 saat ·

Bu yazını AXCP sədr müavini Fuad Qəhrəmanının qızı kimi yox, bir insan kimi yazıram. Çünkü Facebook-u ancaq məzələnmək üçün istifadə edən mən, həmisi düşünmüşəm ki, "kimə nə axı mənim şəxsi fikrimdən?". Amma mən, müəyyən sosyal məsələlər mənə elə toxunur ki, onlara Selcan kimi yox, bir insan kimi, fikir bildirməyi özüme görev bilirəm.

Onsuz da, əger bu yazını özümə elə alaraq yazardam, dəhşətli emosional, qəzəbli bir şey çıxacağımı bilirəm çünkü içinde böyüküyüm kimi qorxulu bir ailədə böyükük, insanın içina tarif olunmaz duyğular yükleyir. Bir de onu bilirəm ki, bu yazıya görə hətta proqressiv insanlar tərəfindən de qinanacam, "çünki o sənin atandır." Çünkü atam olan adamı, anamın barmaqlarını sindirdiği xatireləri bağışlamayıb. Çünkü o evə çörək getirib, məni böyükük filan.

Amma mənə Azərbaycan siyasetində yetərli bir yeri olan, ana müxalifət partiyasının sədr müavini, tribunalarda insan haqlarından danışan, hətta qadın haqları mövzusunda belə aman verməyən Fuad Qəhrəmanının da, evində qızının dizini, arvadının barmaqlarını sindirmiş, şiddetin de xüsusi sadist növünü tətbiq edən bir canı olduğunu demək, mənə elə gelir ki, sosial borcdur, mənim şəksi ailəvi problemim yox.

Anamın boşanma cabalarının (ki, bunun şiddətdən kənar ayrıca iyrenc səbəbləri var, sadəcə bu səbəblər insanın şəxsi məsələsidir, mənim mövzuma heç bir dəxli yoxdur) qarşısını müəyyən əlaqələri sayesində, yüz cür təhdidlə, şantajla alması; azadlıqdan danışan adamın evində, qəribə bir şəkildə təsvir etməyə gücənən bir cəhənnəm mühiti olması; şiddətin ağıllılaşdırıcı təsiri; anamın və bacının bədənindən zamanla silinmiş izlər və bütün bunların üzərinə, "mənimlik şəkil yayın Facebookda" deyə gələn tamam ayrı kateqoriyadaki zorakılıq dalğası... - bunlar bir siyasetin ailesi barədə bilinməli olan şeylərdir.

gədər adam bilir "ailəmizdə" olanları. Anama qırq dəfə qolundakı, üzündəki izlərin nə olduğunu soruşan adamlar da, tipik "qapıya dəymisəm" cavabını 3-cü defədən artıq eşidəndə, mövzunun nə olduğunu anlayıblar. Hətta bəziləri bir-birbaşa mövzunun içində olub, Səadət Cahangir kimiləri ve onlar da anama ağıllı qadın olmaqla, susub siyasi prosesi düşünüb, boşanra qəhrəmanının reputasiyasını korlamamaqla bağlı gözəl məsləhətlər veriblər, anamın adını psixolojik xəstəyə qədər çıxarıblar. Onun qolunda hələ də izi qalan, yenə necə yarandığını başa salmağa psixolojik gücümüz yetmədiyi o yaranı görəndə "sən də az deyilsən də Zümrüd, dilinə yiye dur" kimi bir şey dediyini özü də danmaz. Hətta Əli Kərimli ailə psixoloqluğuna soyunub bu mövzuda! Anama başa salıb ki, kişilər belə

rədir, sonra da yiğisib hakimiyətin insanları əzməyindən, ədalətdən danışırılar; hələ bütün bunları bilən adamlar niyə uşaqlar "Yağmur" soyadını istifadə edir deyə gileyənlər, müavinlərinin qəzəbini itiləyib, "hami deyir ki o evdə Fuad saymırlar" başlıqlı motivasiya çıxışı edərək, növbəti zorakılıq dalğası üçün Qəhrəmanlı evimizə göndərir, həyatımızı bir gün daha qorxu filminə çevirirler. Adam bu qədər necə iyrenc olar axı? Siz bir partiyada necə bir araya gelibsiniz? Ortadakı bu əxlaqsızlıq potensialı gözümüz yaşardır valla. Uzun sözün qisası, 2009-dan bəri bu cür tükürürən bir durumun içindəyik. Hər gün hər gün şiddet, qan, təhdidlər, sinan sümükler... Bütün bunlar ona görə idi ki, anam bu adamın iki kateqoriyadaki iyrenc əməllərinə göz yumsun və boşanmasın. Amma indi durum dəyişib, ikimiz də elə yaşdayıq ki, "uşaqları səndən alacam" mövzusunu İsləmir, adam də elə vəziyyətdədir ki, unikal təhdidləri bu dəqiqə işə yaramır. Boşanma ərizəsi də verilib, bir neçə aya boşanma baş tutacaq", - deyə o bildirib.

F.Qəhrəmanının qızı atasından imtina etdiyini də açıqlayıb: "Amma bütün bunlardan əvvəl, açıqlamaq istəyirəm ki, mən atamdan imtina edirəm. Qan bağları primal, heyvani şeylərdir. Başqasında bağışlamayacağım şeyi, sərfin müqəddəs qana filan sahiblik deyə, öz atamda bağışlamaq deyiləm. Bəlkə də "tipik sərg ailəsi" dozundakı zorakılıq, şəxsi travmam olaraq qalardı. Amma bu fərqlidir. Hər şey ola bilər, amma ailəsinə şiddet tətbiq edən, qızını dizini sindirdib sonra "anan danışmasayı, mən belə əsəbi olmazdım" deyə heç bir şəkildə peşmənciliq yaşamayan, hələ ailəsindən kənarda necə iyrenc əməllərə imza atmış bir adının adı, mənim adının üzerine ola bilməz. "Fuad Qəhrəmanının qızı" kimi anılmaq istəmirəm, direşib məni "Qəhrəmanlı" çağırmalarını da istəmirəm".

S.Yağmur sonda əlavə edib ki, sosial şəbəkə profili onun gerçek profilidir. Bu iddiyaları təkbib edən Fuad Qəhrəmanlı isə qızının profilinin uğurlandığını deyir.

Əsrin müqaviləsi - əsra bərabər 25 il

Azərbaycan neft sənayesi, özü nün 150 illik tarixi ərzində, böyük inkişaf yolu keçmişdir. Lakin Azərbaycan xalqı yalnız XX əsrin sonralarında müstəqillik qazandıqdan sonra bu sərvətlərdən tam bəhrələnmək imkanı qazanmışdır. Bu imkanı reallığa çeviren isə Ulu Öndər Heydər Əliyev döhəsi olmuşdur. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin müdriklik və uzaqqorənliklə, dərin inam və qətiyyətlə, məqsədönlü və ardıcıl şəkildə həyata keçirdiyi qlobal, genişmiqyaslı və çoxşaxəli iqtisadi siyaseti nəticəsində, bu gün neft onun əsl sahibi olan Azərbaycan xalqına xidmət edərək, ölkəmizin siyasi müstəqilliyinin, iqtisadi tərəqqisinin və insanlarımızın rıfahının təmin edilməsinə yönəldilmişdir.

Müstəqillik tariximizin ilk illerində neft və qaz hasilatının artımına ölkənin qarşıdağı iqtisadi və sosial çətinliklerinin aradan qaldırılmasının esas vasitələrindən biri kimi baxılırdı. Belə bir şəraitdə maliyyə və saatinin məhdudluğu xarici şirkətlərin və investörələrin cəlb olunması strategi zərurətə çevirmişdi. Hələ 80-ci illerin axırlarından aparılan danışqlar, artıq 1993-cü ilin yazdında başa çatmaq üzrə idi. Həmin dövrde Azərbaycan eley bir müqavilənin imzalanmasına yaxınlaşmışdı ki, o, nəinki xalqın mənafələrini nəzərə almır, həmçinin, ölkənin qiymətli təbii sərvətini talan edərək, iqtisadiyyata böyük ziyan vururdu. Neft müqaviləsi üzre müzakirələr, danışqlara, faktiki olaraq, yenidən başlandı və nəhayət, çətin danışqlar prosesindən sonra Azərbaycanın maraqlarına tamamilə cavab verən müqavilə şərtləri əldə edildi. 1994-cü il sentyabrın 20-də Bakıda "Gülüstan" Sarayında Qərbin neft şirkətləri ile bağlanmış neft sazişi müstəqil Azərbaycan Respublikasının yeni tarixinin şanlı səhifəsini açdı. Sonradan, haqlı olaraq, "Əsrin müqaviləsi" adlandıran bu saziş, həqiqətən, müstəqil Azərbaycanın neft salnaməsinə əbədi həkk olundu. "Əsrin müqaviləsi" adı ilə indi bütün dünyada tanınmış bu müqavilənin imzalanması və onun gerçekləşməsi müstəqil Azərbaycanın iqtisadi inkişaf konsepsiyasını təşkil edən və böyük siyasetçi Heydər Əliyev tərefində işlənib-hazırlanmış neft strategiyasının həyata keçirilməsinin parlaq təzahürü oldu.

"Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması Azərbaycanın dirçəlisinə və iqtisadi inkişafına böyük yol açdı. Bu qlobal layihə Azərbaycanın suveren dövlət kimi öz təbii sərvətlərinə sahib çıxmış, milli mənafələrini, iqtisadi və strateji maraqlarını müdafiə etmek əzmini bütün dünyaya göstərdi, dövlət müstəqilliyinin mühüm təminatına çevrildi. Bu uğurlu strategiya nəticəsində, nəinki neft sənayesini əhatə edən sahələr dirçəldi, həm də, bütövlükde, ölkə iqtisadiyyatı inkişaf etdi. Bu baxımdan, neft sənayesinin inkişafı qeyri-neft sektorunun inkişafına da ciddi təsir göstərdi. Bir sözə, bu müqavilənin imzalanması müstəqil Azərbaycanın inkişafının əsasını təşkil etdi. Bunun nəticəsində də, artıq 2009-2010-cu illerdə biz artım templeri üzrə MDB məkanında önde gedən ölkə olduq. Bu illerdə başlayaraq sərmayelərin böyük axını qeyri-neft sektoru yonəldi, xalqın və respublikanın rıfahının yüksəlməsinə getirib çıxardı. "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasının en böyük nəqliyyəti isə, bu oldu ki, biz ictimai-siyasi sabitliyə nail olduq, iqtisadi inkişaf başladı,

Hikmat ŞIKAROV,
YAP Pirallahi rayon
təşkilatının sədri

eyni zamanda, iqtisadi təhlükəsizlik yarandı ki, Azərbaycan bunun sayəsində, nəinki neft sənayesində, qeyri-neft sektorunda da sərmayecilər üçün əlverişli və cəlbəcidi ölkəyə çevrildi. Bu, çox mühüm faktdır. Mehə bunun nəticəsidir ki, misal üçün ölkə iqtisadiyyatının müxtəlif sahələrinə daxili və xarici sərmayələrin həcmi 2014-cü ildə 21 milyard dollar təşkil etdi. Əlbəttə ki, bu nəqliyyətlərin əsasında "Əsrin müqaviləsi" dəyəri. Bütün bunlara, yeni tarixi, siyasi, iqtisadi və beynəlxalq əhəmiyyətinə görə, 1994-cü il sentyabrın 20-da imzalanmış neft müqaviləsi "Əsrin müqaviləsi" adlandırılır.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında hazırlanmış "Əsrin müqaviləsi" respublikamızın salnaməsinə yeni neft strategiyasının şanlı səhifəsi kimi yazılıb. Bu müqavilə həm karbohidrogen ehtiyatlarının miqdarına, həm də qoyulan sərmayələrin həcmine görə, dünyada bağlanan ən iri sazişlər siyahısına daxildir. Amma "Əsrin müqaviləsi"nin əhəmiyyəti neft və qazın satışından əldə edilən maddi gelirlərlə məhdudlaşdır. Bu müqavilənin sayəsində, Azərbaycan özünü xarici investorlar üçün etibarlı ölkə kimi tanıdı, bu isə, ölkəmizin beynəlxalq arenada nüfuzunun yüksəlməsinə yol açdı. "Əsrin müqaviləsi" sayəsində, Azərbaycan yalnız öz enerji təhlükəsizliyini təmin etməklə qalmayıb, eləcə də, Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında iştirak edir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin qeyd etdi ki, "əsra bərabər 25 il" sənayənin şanlı səhifəsini açdı. Sonradan, haqlı olaraq, "Əsrin müqaviləsi" adlandıran bu saziş, həqiqətən, müstəqil Azərbaycanın neft salnaməsinə əbədi həkk olundu. "Əsrin müqaviləsi" adı ilə indi bütün dünyada tanınmış bu müqavilənin imzalanması və onun gerçekləşməsi müstəqil Azərbaycanın iqtisadi inkişaf konsepsiyasını təşkil edən və böyük siyasetçi Heydər Əliyev tərefində işlənib-hazırlanmış neft strategiyasının həyata keçirilməsinin parlaq təzahürü oldu.

"Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması Azərbaycanın dirçəlisinə və iqtisadi inkişafına böyük yol açdı. Bu qlobal layihə Azərbaycanın suveren dövlət kimi öz təbii sərvətlərinə sahib çıxmış, milli mənafələrini, iqtisadi və strateji maraqlarını müdafiə etmek əzmini bütün dünyaya göstərdi, dövlət müstəqilliyinin mühüm təminatına çevrildi. Bu uğurlu strategiya nəticəsində, nəinki neft sənayesini əhatə edən sahələr dirçəldi, həm də, bütövlükde, ölkə iqtisadiyyatı inkişaf etdi. Bu baxımdan, neft sənayesinin inkişafı qeyri-neft sektorunun inkişafına da ciddi təsir göstərdi. Bir sözə, bu müqavilənin imzalanması müstəqil Azərbaycanın inkişafının əsasını təşkil etdi. Bunun nəticəsində də, artıq 2009-2010-cu illerdə biz artım templeri üzrə MDB məkanında önde gedən ölkə olduq. Bu illerdə başlayaraq sərmayelərin böyük axını qeyri-neft sektoru yonəldi, xalqın və respublikanın rıfahının yüksəlməsinə getirib çıxardı. "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasının en böyük nəqliyyəti isə, bu oldu ki, biz ictimai-siyasi

sabitliyə nail olduq, iqtisadi inkişaf başladı,

Mehdi Balabəyov: "Biz Qərbi ittiham etməkdə haqlılığımız"

- Mehdi müəllim, məlum olduğu kimi, bu günlərdə Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Qərargahında rayon və şəhər təşkilatlarının bələdiyyə seçkilərinə hazırlıq məsələlərinə həsr olunan müşavirə keçirilib. Partiyanın fəaliyyət istiqamətini seçki prizmasından necə dəyərləndirərdiniz?

Bu gün Yeni Azərbaycan Partiyasının regionumuzda ən böyük siyasi partiya olması kimsəyə sərr deyil. Partiyamızın bu gücünü şərtləndirən bir sıra amillər də mövcuddur. Belə ki, YAP ölkədə fəaliyyət göstərən digər partiyaların müqayisələnməz dərəcədə güclüdür və bunun başlıca səbəbi təşkilatın Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyalarına sökünməsidir. Həmçinin, partiyamızda Azərbaycan cəmiyyətinin ən yüksək intellektə malik olan təbəqələri toplaşıb ki, bu təbəqə artıq öz fəaliyyəti ile sözünü deməkdədir. YAP-da birləşənlər həmçinin, vahid azərbaycanlıq və dövlətçilik ideologiyası ətrafında birləşiblər. Bu günlərdə bələdiyyə seçkilərinə hazırlıqla əlaqədar Baş nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədr müavini - İcra katibi Əli Əhmədovun sədrliyi ilə şəhər və rayon təşkilat sədrlərinin iştirakı ilə keçirilən ümumrespublika müşavirəsində qarşidan gələn bələdiyyə seçkilərinə hazırlıqla bağlı tapşırıq və tövsiyələrini verdi. Qeyd etdi ki, bələdiyyə seçkiləri ilə əlaqədar olaraq ölkədə siyasi canlanma müşahidə olunur: "Təəssüflə qeyd etmək lazımdır ki, müxalifət, bütövlük, özlerinə zəruri olan sosial bazanı təmin edə bilmədiyi üçün siyasi proseslər norma və dəyərlərdən fərqli məqamlar getirməyə çalışır. Onların apardıqları siyasi kampanya əslində siyasi müxalifət anlayışının mahiyyətinin ciddi şəkildə tənəzzül ilə müşayiət olunmaqdadır. Xüsusi qeyd olunmalıdır ki, müxalifətin müeyyən kesiminin apardığı siyasi kampanya mənəvi terror, yalan məlumatlar yaymaq və böhtən atmaq üzərində qurulub".

Bəli, budur budurğıcı, satqın və mənəviyyatsız müxalifətin iç üzü.

Müxalifət bilməlidir ki, 750 mindən çox partiya üzvü olaraq Yeni Azərbaycan Partiyası ümummilli maraqları özündə əks etdirən, milli köklərə söykənən, milli maraqları beynəlxalq aləmdə müdafiə edən aparcı siyasi partiyadır. Hər bir partiya üzvü olaraq bu işdə daha məsliyyətli, daha fəal olmalı, Prezidentimizin ətrafında six birleşmeli, yad ünsürlərə mövqeyimizi ortaya qoymalıyıq.

- YAP Şabran rayon təşkilatı seçki fəallığını artırmaq üçün fərqli təbliğat aparmağı nəzərdə tuturmuy?

- Həm Yeni Azərbaycan Partiyası Şabran rayon təşkilatının sədri, həm də rayon təşkilatının Seçki Qərargahının rəhbəri kimi qeyd etmək istərdim ki, bizim məqsəd və məramımız növbəti qələbeni əldə etməkdir. Əvvəlki seçkilərdə olduğu kimi, bu seçkinin de yüksək seviyyədə baş tutacağına, şəffaflığın, ədalətin təmin olunacağına və bələdiyyə seçkilərinin beynəlxalq standartlara uyğun keçiriləcəyinə inanırıq. Artıq bizim işlərimiz tam sürətlə apardıqdır. Qeyd edim ki, 54 sayılı Şabran-Siyəzən Seçki Dairesi üzrə Şabran rayonunda 46 məntəqədə 30 min, 193 seçci qeydiyyatdadır ki, onları seçkilərde iştiraklarının fəallığı üçün çalışırıq.

Seçki kampanyasının keçirilməsi ilə bağlı rayon təşkilatının böyük seçki təcrübəsi var. Biz bu seçki təcrübəsindən maksimum yararlanaraq, uğurlarımızı davam etdirəcəyik.

RƏFIQƏ HÜSEYNÖVA

Selcan Yağmurdan daha bir şok açıqlama - "Profilim oğurlanmayıb"

“F

eysbukda yazdım yazdan sonra belə iddia olunub ki, profilim oğurlanıb. Jurnalıtlar məndən açıqlama istəyir. Amma mən o yaşıda deyilə biləcək hər şeyi demişəm. İntervyu vermək üçün, danışmağa çox ağır bir mövzudur”. SIA xəber verir ki, bu fikirləri AXCP sədri Əli Kərimlinin müavini Fuad Qəhrəmanlının qızı Selcan Yağmur sosial şəbəkə vəsiyəti ilə yayımladığı videoda bildirib.

Selcan Yağmur bildirib ki, bu mövzuda danışmaq ona çox çətindir və həmin yazını bir neçə dəfə yazıb-silib, hətta paylaşımaqda da tereddüd edib. Lakin son anda bu-nu icitämaleshdirmək qərarını verib: “Mən o yazını 40 dəfə yazıb-silməşəm, bir neçə dəfə paylaşmaq istəmişəm, sonra da fikrimi deyişmişəm. Bunu danışmaq o qədər çətindir ki... Düzdür, günahkar mən deyiləm, mən heç bir şey etməmişəm... Mən bu mövzuda ikinci dəfə danışa bilməyəcəm”.

O, qeyd edib ki, bəzi şəxslər onun profilinin oğurlanlığını iddia edirlər, lakin bu, belə deyil: “Sadəcə, bir mövzunun üzərində dayanmaq istəyirəm ki, profil oğurlanmayıb. Mənə hakimiyət təzyiqi yoxdur. Yazılımın hər birini özüm yazmışam. Hollandiyada universitetdəyəm və heç kimə açıqlama verməyə vaxtım yoxdur. Fıußukum oğurlanıb deyə bir şey yoxdur, buna heç kim inanmasın. Hər kəsə mənə göstərdiyi dəstəyə görə təşəkkür edirəm”.

Qeyd edək ki, Selcan Yağmur atası Fuad Qəhrəmanlının evdə ailəsinə və övladlarına qarşı şiddet mühiti yaşatdığını bildirib, şəxsinə və anası - jurnalıst Zümrüd Yağmura həddindən artıq iztirablı anlar töredib. Nəticədə Zümrüd Yağmur Fuad Qəhrəmanlıdan qanuni yolla ayrılmış qərarını verib ve boşanma ərəzisi ilə müvafiq qurumlara müraciət edib. Xatırladaq ki, S.Yağmur AXCP sədri Əli Kərimlinin partiyasında və ətrafında iyrənc halların yaşandığını bildirib və atasının da bu kimi əməllərdə iştirak etdiyinə görə sərt şəkildə qınayıb, soyadını belə daşımaq istəmədiyini bildirib.

Rövşən RƏSULOV

20 sentyabr 2019-cu il

Elmar Məmmədyarov: "Macaristanın Türk əməkdaşlıq təşkilatları ilə six münasibətlər qurmaq niyyəti təqdirəlayıqdır"

Azərbaycan Respublikası Xarici İşler naziri Elmar Məmmədyarov Budapeştə Türk Şurası nümayəndəliyinin açılış mərasimində iştirak edib. Xarici İşler Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZORTAC-a verilən məlumatə görə, Elmar Məmmədyarov açılış mərasimindəki çıxışında bildirib ki, Macaristanın Budapeştə Türk Şurası nümayəndəliyinin təsis edilməsi barədə öhdəliyi ilk olaraq Baş Nazir Viktor Orbanın Türk Şurasının Qırğızistanın Çolpan-Ata şəhərində keçirilmiş 6-ci Zirvə toplantısında səsləndirdiyi və Türk qardaşlığını vurğulayan çox səmimi ismarişlərindən irəli sürüldü. Zirvə görüşü zamanı Macaristanın təşkilatda müşahidəçi statusu əldə etməsi Türk Şurasının genişləndirilmesi baxımından tarixi bir hadisə oldu. Büyük bir etimadla təsdiq edə bilərik ki, müşahidəçi statusunu alırdan qısa müddət sonra Macaristan Türk Şurası və onun üzv dövlətləri ilə əməkdaşlığı inkişaf etdirmək əzmin nümayiş etdirid.

Qeyd olunub ki, Macaristanla Türk Şurasına üzv dövlətlər arasında əməkdaşlıq geniş spektr üzrə uğurla inkişaf etdirilir. Biz əminik ki, nümayəndəlik, bu əməkdaşlığı növbəti seviyyəyə yüksəltmək üçün bir mərkəz kimi xidmet göstərəcək, habelə Türk Şurasının Macaristanla əlaqələrinin genişləndirilməsinə və Avropa təsisatları və Avropa İttifaqı ilə bağların möhkəmləndirilməsinə imkanlar yaradacaq. Macaristanın Türk əməkdaşlıq təşkilatları ilə daha six münasibətlər qurmaq niyyətinə təqdirəlayiq hal hesab edirik və bu niyyət özünü bugünkü gündə açıq şəkildə nümayiş etdirir.

"Məlum olduğu kimi, Türk Şurasının 7-ci Zirvəsi cari il oktyabrın 15-də Bakıda keçiriləcək və bu hadisəyə ev sahibliyi edəcəyimizdən xüsusi şərəf duyuruq. Biz bu toplantıni Türk Şurasının təsis sənədi olan Naxçıvan Sazişinin imzalanmasının 10-cu ildönümüնə təsadüf etdiyi üçün xüsusi Zirvə görüşü hesab edirik. Özbəkistanın bu Zirvə görüşündə Türk Şurasının tamhüquqlu üzvü kimi təmsil olunması təşkilatın tarixində növbəti mühüm hadisədir. Biz, həmçinin Macaristanın Baş Naziri Viktor Orbanı Azərbaycanda görməkdən məmnun olacaq və bu Baş Nazirin Türk Şurasının zirvə görüşlərində ikinci iştirakı olacaq", - deyə nazir vurğulayıb.

Elmar Məmmədyarov qeyd edib ki, Budapeştə nümayəndəliyin açılması Türk Şurasının fealiyyətinə müsbət təsir göstərəcək, təşkilatın gələcək inkişafına töhfə verəcək və üzv dövlətlər ilə Macaristan arasında əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi üçün unikal fürsət təqdim edəcək.

Orxan Məmmədov: "Yaxın müddətdə KOB-lar üçün yeni dəstək mexanizmləri işə düşəcək"

Bu yaxınlarda KOB-lara dəstək məqsədilə daha bir mexanizm işe salınıb. Həmin dəstək mexanizmindən mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri yararlanacaq. AZORTAC xəber verir ki, bu sözləri Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBIA) idarə heyətinin sədri Orxan Məmmədov sentyabrın 19-da keçirilən IX Beynəlxalq "Caspian Energy Forum Baku - 2019"da deyib. O.Məmmədov qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin 2019-cu il 29 may tarixli Fərmanı ilə "Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin rəqabətqabiliyyəti istehsalının stimullaşdırılması" məqsədilə daxili bazar araşdırmasına aparılması Qaydası" təsdiq olunub:

"Təhlillər onu göstərir ki, rəqabətqabiliyyəti məhsul istehsalını təşkil etmək üçün keyfiyyətli şəkilde bazar araşdırılmasının aparılması vacibdir və bu, KOB-lar üçün ciddi xərclər tələb yaratdığı üçün bəzən maraqlı layihələrin reallaşdırılması mümkün olmur. Lakin bu mexanizmin tətbiqi sayesində mikro sahibkarlıq subyektiin müraciəti əsasında aparılan hər bir daxili bazar araşdırmasına çəkilən xərcin 80 faizi, kiçik sahibkarlıq subyektiin müraciəti ilə aparılan daxili bazar araşdırmasına çəkilən xərcin isə 50 faizi dövlət tərəfindən qarşılanaq. Orta sahibkarlıq subyektləri isə bu dəstək mexanizmindən ödənişsiz olaraq təlimlər, seminarlar keçirilməklə və müəyyən edilən sahələrdə mütəmadi informasiya dəstəyi göstərilməklə faydalanaçaq. Hər bir daxili bazar araşdırmasının aparılmasına görə ödeniləcək dəstək məbləği 20 min manatadək olacaq. Hesab edirik ki, daxili bazar araşdırmlarına dəstək mexanizmi KOB-ların investisiya fealiyyətini stimullaşdıracaq və onları biznes ideyalarının reallaşdırmasına mühüm töhfə verəcək".

"SİA peşəkar, ciddi agentliklərdən biri kimi özünü təsdiq edib"

Bildiyiniz kimi, Səs İnformasiya Agentliyi ilk dəfə 2008-ci ildə "Səs" qəzetinin bazasında yaranıb. Avqust ayında qeydiyyatdan keçən, lakin sentyabr ayında fəaliyyətə başlayan agentliyin yaranması həmin dövrə informasiyaların operativ, obyektiv və daha geniş auditoriyaya çatdırmaq zərurətindən qaynaqlanırdı". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında agentliyinin baş direktoru Bəhruz Quliyev deyib. O bildirib ki, bu gün 11 yaşını qeyd edən Səs İnformasiya Agentliyi 1991-ci ildən fəaliyyət göstərən "Səs" qəzeti ni daha modern şəkildə dünyaya çatdırmaq üçün bir resurs kimi fəaliyyətə başlayıb.

B.Quliyev söyləyib ki, qısa müddət ərzində geniş oxucu auditoriyası qazanan agentlik öz fəaliyyətini müasir dövrün tələblərinə uyğun şəkildə qura bilib: "Səs İnformasiya Agentliyi bu illər ərzində Azərbaycanda peşəkar, ciddi agentliklərdən biri kimi özünü təsdiq edib. SİA-nın məhz "Səs" qəzeti bazasında olması, orada fəaliyyət göstərən peşəkarların səyəndə yeni bir məktəb formalaşıb. SİA çoxlu sayıda jurnalistlərlə əməkdaşlıq edərək, onların informator, peşəkar kimi yetişməsini təmin edib, jurnalistika məktəbinin davamçısı rolu oynayıb. Bu gün bizim əməkdaşlarımız müxtəlif küləvi informasiya vasitələrində çalışaraq, sağlam ideyalar ətrafında ciddi, peşəkar jurnalist kimi fəaliyyətlərini davam etdirirək".

Səs İnformasiya Agentliyinin bir çox tanınmış informasiya agentlikləri ilə əməkdaşlıq etdiyi, informasiya mübadiləsi apardığını deyən Səs Media Qrupun rəhbəri vurgulayıb ki, fealiyyətini 3 (Azərbaycan, rus, ingilis) dildə heyata keçirən agentliyin ölkəmizin regionlarında olduğu kimi, digər ölkələrdə də müxbirləri fəaliyyət göstərir: "Lakin biz bununla da kifayətlənmirik və yaxın gelecekdə ehətə dairəmizin daha da genişlənməsi üçün fealiyyət planlarıımız üzərində işlər aparırıq".

B.Quliyev qeyd edib ki, bu gün digər agentliklərlə sağlam rəqabət aparan Səs İnformasiya Agentliyinin milli informasiya məkanında öz yeri və geniş oxucu auditoriyası var: "2011-ci ildən etibarən SİA-nın bazasında Səs TV internet televiziyası da fəaliyyət göstərir. Azərbaycanda 24 saat onlayn şəkildə fəaliyyət göstərən ilk televiziya olan Səs TV sosial şəbəkələrdə, internet resursları sırasında kifayət qədər nüfuzlu malikdir. Bu gün Səs TV Azərbaycanda sosial şəbəkələrdə ən çox abunesi olan, hadisələri operativ şəkildə işıqlandıraraq öz oxucusuna çatdırır, mühüm məsələləri ictimaiətdən internet televiziyalardan biridir".

Agentliyin baş direktoru əlavə edib ki, "Səs" ailəsində qocaman jurnalistlərin çalışması sevindirici haldır: "Hazırda kollektivimizde 1991-ci ildən, yeni "Səs" qəzeti yaranandan bəzimlə çalışın jurnalistlər var ki, onlar uzun illərdən fəaliyyət göstərərək, milli əqidəye, dövlətə, dövlətçiliyə xidmət edirələr. Bu gün Səs Media Qrupuna məxsus resurslarda kifayət qədər savadlı, dövlətə xidmət edən jurnalistlərin yetişməsi bütövlükde Azərbaycan mətbuatına bir töhfədir. "Səs" ailəsi her zaman olduğu kimi, bundan sonra da fəaliyyətini Ulu önder Heydər Əliyevin ideyaları əsasında, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən siyasi kursa, müasir dövrün reallıqları və çağırışlarına uyğun olaraq davam etdirəcək, öz üzərinə düşən vəzifələrin öhdəsindən layiqincə gəlməyə çalışacaq".

Nailə Məhərrəmova

Naxçıvan şəhərində 173 yaşayış və 30 inzibati bina istiliklə təmin olunacaq

Naxçıvan şəhərində bu payız-qış mövsümündə 5 mərkəzləmiş, 38 fərdi qazanxana vasitəsi ilə 173 yaşayış binası, 7634 menzil, 30 inzibati bina istiliklə təmin olunacaq. Qazanxanalarda çalışın ocaqçılar peşə kurslarına cəlb olunub, onlar üçün maarifləndirci tədbirlərin həyata keçirilməsi diqqətde saxlanılır. AZORTAC-in Naxçıvan bürosu xəber verir ki, bu faktlar Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyətindən payız-qış mövsümüne hazırlıq və qarşıda duran vəzifələrlə bağlı keçirilən müşavirədə səsləndiriləbilər.

Müzakirə olunan məsələ ilə bağlı Naxçıvan Şəhər İstilik Təsərrüfatı İdarəsinin reisi Nəsimi Novruzov çıxış edərək bildirib ki, idarə tərəfindən mövsümə hazırlı-la əlaqədar mərkəzləşdirilmiş, eləcə də fərdi qazanxanalarla baxış keçirilib, cari və əsaslı təmirə ehtiyacı olan qazanxanalar müəyyənləşdirilib və bir sıra tədbirlər görülüb. Naxçıvan Şəhər Qaz İstismar İdarəsinin rəisi Mahmud Əbilsoy çıxışında qeyd edib ki, payız-qış mövsümüne hazırlıq məqsədilə şəbəkədə istismar olunan 113 qaz quyusuna baxış keçirilib, diametri 50 millimetrlik 5 istismara yararsız qaz kranı yenisi ilə əvəz olunub, 85 qaz quyusu çöküntüdən təmizlənib.

Naxçıvan Şəhər Elektrik Şəbəkəsinin direktori Ələkbər Kərimov bildirib ki, ötən 8 ay ərzində əhalinin elektrik enerjisi verilişi təchizatının keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq məqsədilə 96 elektrik hava xətti direyi quraşdırılıb, 2,9 kilometr uzunluğunda yeni xətt çəkilib. Qəzalı vəziyyətdə olan 100-dən artıq direyi beton altlıqlar vurulub, əsaslı təmir işləri aparılıb. Həmçinin 2019-cu ilin 8 ayı ərzində 446 smart-kart tipli saygac quraşdırılıb, Naxçıvan şəhərinə və inzibati ərazi dairələrinə quraşdırılan smart-kart tipli elektrik saygaclarının sayı 22 min 797-yə çatdırılıb.

Müşavirədə Naxçıvan Şəhər Təhsil Şöbəsinin müdürü Elşən Qəbulov və Naxçıvan Şəhər Mədəniyyət Şöbəsinin müdürü Tərənə Cəfərova mövsümə hazırlıqla bağlı görülen işlər və qarşıda duran vəzifələrlə bağlı məlumat veriblər. Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Mirsənani Seyidov müşavirədə çıxış edərək bildirib ki, payız-qış mövsümüne hazırlıq və qarşıda duran vəzifələrlə bağlı sentyabrın 7-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisində keçirilən müşavirədə verilən tapşırıqların icrası Naxçıvan şəhərinin idarə, müəssisə və təşkilatları tərəfindən yüksək seviyyədə təmin edilməli, mövsümə hazırlıq işləri vaxtında aparılmalı, yaradılan şəraitdə səmərəli istifadəyə və qurulanların qorunub saxlanmasına diqqət artırılmalıdır.

Miting qovğası

Və yaxud qrant savaşı aparan NANKORLAR

Müxalif liderlərinin sözleri tükəndiyi üçün mitinq şousunu ortaya atmaqla, düşərgədə ziddiyətləri bir qədər də dərinləşdiriblər. Belə ki, "Milli Şura"nın Müsavat partiyası ilə birgə təşkil etdiyi mitinq şousu saqqız kimi uzandıqca - uzanır. Ən maraqlısı isə odur ki, 25 ilə yaxındır ki, keçirdikləri mitinqləri uğursuz və biabırılıqla bitsə də, yenə də həyasızcasına "mitinq" deyib dururlar. Aksiyaya az adam gəlsə də, bir məqsədləri var: əttökən çıxışlarını paylaşaraq, özlərini hansısa xarici qüvvələrə göstərmək. Elə götürərək AXCP-nin "primadonna" Gültəkin Hacıbəylinin aksiyalarında çıxışının videogörüntüsünü paylaşaraq, yəzir ki, guya keçirilən mitinqlər, beləcə, "məhtəşəm" alınır. Nə qədər iyənc və abırsızlıq nümunəsi, ay min sifetin erməni "embləması" G.Hacıbəyli. Bu üzünə tüpürəndə, silib o biri üzünü çevirir-sən. Eləcə də, Arif Hacılı, Cəmil Həsənli və ya Əli Kərimli olsun...

Bələləri xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən ermənipərəst anti-Azərbaycan məməfət eldə etmək üçün dəridən-qabıqdan çıxır. Təccübli də deyil. Çünkü xisətləri nankorluq və satqınçılıq olub. Və onu da yaxşı bilirlər ki, bələ satqın və xəyanətkarların tarix boyu cəmiyyətə qazandırdığı və qazandıra-cağı vacib bir töhfə olmayıb. O zaman...

Əlac qışqırmağa qalıb...

Yazıçılar olsun o boğaza- nə qədər qışqırmaq, böhtan atmaq olar? Görünür, bu səbəbdəndir ki, A.Hacılı və Ə.Kərimli cari ilin sonunda keçirilecek bələdiyyə seçkiləri ərefəsi bir-birilərinin lap "ətinə yemeye" hazırlıdılar. Daha doğrusu, Müsavat başqanı Arif Hacılı deyir ki, "mənim mitinqimdə daha çox adam olacaq". AXCP sədri Əli Kərimli isə deyir ki, "mən liderəm". Avropanın küçələrində "siyasi mühacir"lərim də mənim çağırışlarımı edəcəklər".

Heyasızlıq, təbiyəsizlik, əxlaqsızlıq. Nə qədər qışqıracaqsınız? 25 ildir ki, qışqırırsınız. Ancaq nə faydası? Qışqırsanız da, eşidən yoxdur. Çünkü bu siyasetbazlar, əslində, müxalifliyi bir əqide kimi görmürlər, xaricdəki Azərbaycan əleyhdarlarının və bəzi siyasi dairələrin şirnikləndirici təkliflərindən, maliyyələrindən yarananmaq vəsiti kimi fayda götürürler. Kiçik bir xatırlatma edim ki, buna misal olaraq, ölkəyə qrant, yardım gelməsinə nəzarət güclənəndən sonra, əli-qolu yanına düşən Ə.Kərimli öz müavini Gözel Bayramlıni Gürcüstana göndərirdi. O da hər gedış-gelişində gizlədilmiş xarici valyutaları öz rəhberinə çatdırırırmış. Neticədə, bir gün işlədi. Bu gün də bu mitinqlər xaricdən maliyyə yardımının artırılmasına hesablanıb. Ona görə də, bu gün mitinq keçirmek isteklərini döñə-döñə deyirlər. Ancaq ci fayda...

Belə də olmalı idi. Çünkü siyasi sadvi olmayan satqınların ümidi lərindən qalandan... Çünkü bu işdə xaricdə yaşa-

yan, satınmış qüvvələrin də rolü az deyil. Sosial şəbəkələrdə "demokrat" maskası altında ölkəmizin əleyhinə çirkin təbliğat kampanyasına rəvac verənlər və onlara dəstək verən müxalifət "liderlər" i unudurlar ki, bu xalq heç vaxt seviyyəsiz, siyaset adına ləkə olan fəaliyyəti və ən əsası, xəyanəti və satqınlığı bağışlamır!

Avropanın müxtəlif ölkələrində "siyasi mühacir" adı ile yaşayan və adını azərbaycanlı qoynan savadsız, cahil, milli mənlik şüurundan məhrum Orduxan Teymurxan, Tural Sadıqlı, Vidadi İsgəndərli, Qurban Məmmədov, Sevinc Osmanqızı və bu kimi qrant "maşenniklərin" hərəkətləri heç bir etik normaya sığınır. Tam çılpalığı ilə görünürlər ki, onların əsl məqsədi beş-üç qəpik tulapayı müqabilində xidmet etdikləri anti-Azərbaycan dairələrin əmr və sifarişlərini yerinə yetirmək üçün yaranmış şəraitdən maksimum dərəcədə yararlanaraq, ağalarının təşəkkürünü və maliyyənin miqdarını artırmaqdır.

Uzun illər bu dövletin çörəyini yemiş, sonradan əqidələrini 180 derecə dəyişən, Vətənindən, dövletindən üz çəviren G.Hacıbəyli, Ə.Kərimli, İ.Qəmbər, A.Hacılı, L.Yunus və Avropada eşələnlərin hərəkətlərinin bir adı var - NANKORLUQ!

Və bu nankorlar mitinqlə-sosial şəbəkələrin ortasında

Sıkəst təfəkkür, saxta əməl, baxan kor olmuş gözler ve kar olmuş eşidən qulaqlar. Çünkü bir millətin səməre görəsi üçün atılan addıma yalnız düşmən ağız əyər, Əli Kərimli və onun siyasi "törəmələri" olan "siyasi mühacir"lər, indi nəyin bahasına olursa-olsun, mitinq keçirmək üçün Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin yollarında qalıblar. Bir də, nadanları narahat edən odur ki, "Məhsul" stadionunun təmire qalmadır. Indi insanların gur olan yerde mitinq keçirmək istediklərini də bildirirlər. Bax, budur şərəfsizlik, bax, budur əxlaqsızlıq! Hər dəfə belə əxlaqsızlardan yazanda, onlara döñə-döñə lənət deyirəm. Yenə də deyirəm: bu xalqın, bu dövletin haqqını yediyinizə görə LƏNƏT OLSUN SİZİN İYLƏNMİŞ, ER-MƏNI ÜFUNƏTLİ CƏMDƏYİNİZƏ! "Balıq başından iyənər" el məsəlini xa-

R.KAMALQIZI

Şalvarını söyən kişi və ağızyekə İrbaham

RÖVŞƏN
rovsen.rasulov@mail.ru

Deyir, günlərin bir günü, qəsəbələrin birində yaşanan kişi cinlənərək, şalvarını döyməyə başlayıb. Qonum-qonşu, el-aləm yiğilip kişinin yaşadığı evin çəpərinin başına ki, ayə, görəsən, o nəyə görə şalvari-nın balaqlarından tutub, daşa-divara, ağaca, yerə çırpır, üstəlik, söyüslər qalsın bir kənara, yer üzünün eşitmədiyi küfrələri edir həmin şalvarına. Səsə-küyə kişinin qonşuya getmiş arvadı başılovlu qaçaraq gəlir və həyətinə girən kimi yixılır ərinin ayaqlarının altına ki, bəs başına dönüm, ölüm ayaqlarının altında, sən niyə bu günə qaldın, gül kimi ağılli-başlı kişiydin, noldu sənə? Niyə durduqcağız yerdə şalvarını döyüb-söyürsən?

Kişi də birdən sakitleşir və arvadına, eləcə də, çəpərinin başına yiğilmiş qonum-qonşusuna deyir ki, bəs mən 40 ildir bu arvadla evliyəm və bu şalvarım da bəylik şalvarımdır. Amma bu günə qədər şalvarımın cibinə pul girməyib. Ona görə də, onu döyüb-söyürəm ki, sən nə təhər şalvarsan ki, 40 ildə bircə dəfə cibinə pul-para girmədi!

İndi, bu məsələni ona görə xatırladım ki, son günlər mitinq azarına düşmüş "Milli Şura"nın gizlin baş xətibi Əli Kərimli və onun nəkəri Cəmil Həsənli, həmçinin, rəqqasə Gültəkin (Hacıbəyli), ağızyekə İrbaham (İbrahim İbrahimli) və başqaları gecə-gündüz əyyaş Qənimətin canlı yayımına qatılıb, "hakimiyyət sərbəst toplaşmaq azadlığımızı əlimizdən alır" tipli şivəncilikləri ilə millətin baş-beynini aparırlar. Hələ, bu da azmiş kimi, mitinqlərinə icazənin verilməyəcəyi haldə, icazəsiz aksiyalar keçirəcəklərini iddia edirlər. Yaxşı, bu, öz yerində və həmin mövzuya qayıda-cağam.

Amma siz hələ gəlin-görün ağızyekə İrbaham o günləri əyyaş Qənimətin canlı yayımında nə deyir. Deyir ki, "biz hakimiyyətə şans vermiş" (??!!-R.N.) Burada bir xeyli güldükdən sonra üzümüz tuturam həmin o İrbahama və deyirəm ki, ay gəda, ay bunəva, ay siyasiləşmiş mütrüb, sən və sənin ətrafin ne karadırılar ki, Azərbaycan xalqına və dövlətinə hər hansı bir şansı verəsiniz? 26 ildir ki, şalvarını döyen həmin o başı çönmüş kişi kimi zəifliyinizi, uğursuzluğunuzu, məglubiyətlərinizi hakimiyyətdə və xalqda axtarırsınız. Ömrünzdə bircə dəfə de olsun, ən kiçik uğursuzluğunuzu boynunuza alıb, səhvərinizi etmisiñizmi? Azmi olub ki, mitinqlərinizə az adam qatılkən, bütün nifrinlərinizi, kin-küdürütlərinizi hakimiyyətlə yanaşı, xalqın da üzərinə tökmüşünüz? Xalqı ittiham edib, hətta tehqirlərə məruz qoymusunuz. Azmi olub, ay ağızyekə İrbaham? İndi nə oldu ki, durub-durub başından böyük qəleti edərək, hakimiyyətə şans verdiyini çərənləyirsən? Sən sevin və şalvarını başına çəkib şükür elə ki, hələ ətrafinizda 2-5 nəfər tör-töküntü gəda-güdələr var. Onlar da gec, ya tez, öz səhvərinə anlayaraq, yavaş-yavaş sıvişib aranızdan çıxacaqlar. Ona görə də, həmin o şalvardöyən kişi kimi, özünüzü gücliyə qoyub, baş-beyniyi aparmayın. Mitinq icazə verilməyəcəyi haldə, bəhanə gətirib, icazəsiz aksiya keçirməyə cürət etmeyin. Onda bax, 100 % sonunuz olacaq. Özü də birdəfəlik haa...

20 sentyabr 2019-cu il

Xalq və millət faktoru bu tör-töküntülərə nifrat bəsləməklə yanışı, onları rədd edir!

Əli Kərimlinin trolları yenidən satqınçılıq və xəyanət yolunda

A XCP sədri Əli Kərimlinin trollarının, onun özü qədər mənviyyatsız və heç bir insanlıq faktoruna aidiyati olmayan ünsürlər toplumu olmaları kimsəye sərr deyil. Xüsusiylə, Ə.Kərimlinin dövlət, vətən, xalq və millət amillərin-dən yalnız öz məqsədləri üçün istifadə etməsi, mitinqlərində boğazdan yuxarı şəhərlər səsləndirməsi də özündə heç bir səmimiyyəti ifadə etmir. Ümumiyyətlə, Ə.Kərimlinin vaxtilə liderinə xəyanət edərək, zəbt etdiyi və işğala məruz qoyduğu AXCP-də trolları tərafından bütünləşdirilməsi prosesi də diq-qətdən yoxınır.

Bir üsnürlerin ki, "liderləri"
Əli Kərimlidir, onda hər şey gün kimi aydın olur

Sosial şəbəkələrdə onu, necə deyərlər, mədən edib, dərə-təpələrin başına qaldıran bəyciyəzlər və xanımcı-gazlar, hətta torpaqlarımız uğrunda döyüşərək şəhidlik zirvəsinə ucalan, bu gün cəbhə xəttində səngərlərdə vətən

Samir Qedirli

Esl qehremanlar küçəde etiraz eden bu insanlardı. Qehreman adlarını bu insanlara vermek lazımdı. Sengerde döyüşenlər yox. Sengerimizde cəbhəmizde Eli beyimizdi. Gelin o sengerlerde yox bax bele sengerde döyüşeyin. Düşmen önemli deyil esas burda döyüşeyin ey gencər

5 dəqiqə önce · Beyən · Cavabla · Daha çox

Samir Qedirli

Esl qehremanlar küçəde etiraz edən insanlardı. Qehreman adlarını bu insanlara vermek lazımdı. Sengerde döyüşenlər yox. Sengerimizde cəbhəmizde Eli beyimizdi. Gelin o sengerlerde yox bax bele senger döyüşeyin. Düşmen önemli deyil burda döyüşeyin ey gencər

5 dəqiqə önce · Beyən · Cavabla · Dal-

torpaqlarını göz bəbəyi kimi qoruyan, Qarabağımızın azadlığı uğrunda əməliyyatları səbərsizliklə gözəleyən qəhrəman əsgərlərimizi təhqir etmək qədər xəyanətkarlıqlarını nümayiş etdirməkdəirlər. Əslində, bu da təəccüb doğurmur. Çünkü bir üsnürlerin ki "liderləri"

Ə.Kərimlidir, onda hər şey gün kimi aydın olur. Biz, 2016-ci ilin aprel zəfərində AXCP sədrinin şantaj və böhtən dolu ifadələrinin erməni KİV-lərində yayılması xatırlaya, o cümlədən, onun "Milli Şura"dakı quyrubulayanlarının da bənzər satqınçılıqlarla erməni dəyirmanına necə su tökmələrini yada sala bilərik.

Xalqı söyür və təhqir edirər

Bu arada, daha bir fakt da nəzərdən qəçməyib. Belə ki, Ə.Kərimlinin trolları yenidən, əvvəller olduğu kimi, mitinqlərinə qatılmayacaq insanları təhqir edir, müxtəlif ittihamlar səsləndirirlər. Bu, həm də bele nəticəyə gelməyə zəmin yaradır ki, onlar "liderlərinin" çirkin ambisiyalarını reallaşdırmaqdən ötrü, neinki xalqı, hətta öz doğmalarını satmağa və təhqir etməye hazırlırlar. Bele ünsür və tiplərin isə, neinki hakimiyyətə gəlməyə, heç müxalifdə də təmsil olunmalarına ixtiyarları yoxdur. Çünkü xalq, millet faktoru bu tör-töküntülərə nifrat bəsləməkle yanışı, həm də onları rədd edir!

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

İsa Qəmbər niyə ofsaytda qalacaq?

Müsavatın növbəti qurultayı qalmaqallar və qarşıdurmalar vəd edir

Müsavat partiyasının qurultayına sayılı günlər qalmasına baxmayaraq, ister sosial şəbəkələrdə, isterse də siyasi teatr tamaşasının kulisli arxasında və kulularında başqanlıq postu uğrunda müxtəlif ziddiyətli polemikalar, iddialar və proqnozlar irəli sürüləməkdədir.

Bu mənədə, artıq adıçəkilən siyasi təşkilatda hərəkat artır, hətta çərçivədən də çıxmışa başlayır. Xüsusiylə, başqanlıqla namızədlər öz iddialarını irəli sürərkən, artıq sətiraltı və ya açıq şəkildə həzirki başqan Arif Hacılının idarəciliyinə qarşı olduğunu gizlətmirlər.

Məsələn, başqan müavini və başqanlıqla namızəd olacağını bəyan etmiş Y.Sadiqli bildirib ki, partiyanın son 5 ilde idare olunmasını qənaətbəxş hesab etmir: "Hesab edirəm ki, mənim başqan seçilməyim təkcə Müsavatda deyil, ümumilikdə, demokratik düşərgədə ab-havani kökündən dəyişər, yeni qüvvərin axınına xidmet edər" deyə o bildirib.

Y.Sadiqlinin tekce bu fikirlərindən A.Hacılıya qarşı bir neçə ittiham çıxarılmış məmkündür? Birincisi, Müsavatda demokratik ab-hava yoxdur, ikincisi, partiya sıraları, neinki artırmır, eksinə, azalmalar müşahidə olunur, üçüncüsü isə, heç bir siyasi qüvvə Müsavata aparıcı siyasi təşkilat kimi baxır, partiyanın əməkdaşlıq və s. məsələləri, demək olar ki, yox səviyyəsindədir.

Daha bir diqqətçəkən məsələ Y.Sadiqlinin ittihamlarının bir ucunun sabiq başqan Isa Qəmbərə qədər gedib çıxmışdır. Çünkü hələ də unudulmayıb ki, partiyanın 2014-cü ildəki səslə-külyü istefalarla nəticələnmiş qurultayında həzirki başqan A.Hacılının mövqeyinə, məhz Ə.Qəmbər səsvermədəki saxtalıqlara göz yumub, açıq dəstək gös-

tərmişdi. Yeni Müsavatın hazırkı halına baxıkar olan yalnız A.Hacılı deyil, eyni zamanda, Ə.Qəmbərdir ki, onu bu postda otuzdurub.

Tofiq Yaqublu bu dəfə keçməyəcək...

O da əbəs deyil ki, A.Hacılıya qarşı çıxan yalnız Y.Sadiqli deyil, eley digər başqanlıqla namızəd Tofiq Yaqubludur. Onun bu gün digər müsavatçılarından və rəhbərliyindən fərqli olaraq, AXCP sədri Əli Kərimlinin nəzarətində olan "Milli Şura"dakı koordinasiya mərkəzində təmsil olunması, əlbətə ki, A.Hacılıni və qruplaşmasını qəzebləndirir. Əbəs deyil ki, Müsavatın divan toplantılarında T.Yaqublu dəfələrlə xəbərdarlıqlar olunub, onun "Milli Şura"dakı təmsilçi təqiqid atəşinə tutulub. Ona görə də, T.Yaqublu, öz növbəsində, deyib ki, eger A.Hacılı ilə yüzdə-yüz eyni düşünsəydi, heç namızəd de olmazdı. "Amma nəyi, necə düzəltmək istəyirəm, bax, onu qurultayda bəyan edəcəyəm" deyən Yaqublu demək olar ki, Hacılıya və ona dəstək verəcək qruplara meydan oxuyub. Bu isə, əlbətə ki, Müsavatın növbəti qurultayının keşkin savaşlarla müşahidə ediləcəyindən kifayət qədər xəber verən reallıqdır.

Müsavat savaş burulğanından çıxa bilməyəcək

Yeri gəlmişkən, hələ 2014-cü ildəki 8-ci qurultaydan sonra Müsavatda eyni hallar yaşandı və istəfa verənlərden biri də "Ağ Partiya"nın sədri Tural Abbaslı oldu. Baxmayaraq ki, o, uzun illər Müsavatın gənclər qolunun başqanı olub, Isa Qəmbərə sədaqəti ilə seçilib, hətta son

vaxtlarında divan üzvü kimi də fealiyyət göstərib, Abbaslıya qarşı edilən haqsızlıqlar, nəticə etibarı ilə, onun partiyadan istefası ilə başa çatıb. "Müsavatdan qopmalar və azad edilmələr başladı. Partiyanın bir sıra tanınmış üzvləri partiyadan istəfa verdilər, bəziləri isə Müsavat divanı tərəfindən xaric edildilər" sabiq müsavatçı funksioner bildirib.

Ötən qurultaydan sonra daha bir sabiq müsavatçı - Hikmet Hacızadə də istəfa vermişdi. Həmin istəfa ərizesindən bir cümləni xatırladıram: "Yazıl size bildirirəm ki, partiyamızda söz azadlığının kobud və birtərəfli qaydada pozulmasına və fərqli fikrə düzümsüzlük kampaniyasına etiraz olaraq, Müsavat partiyasının üzvlüyündən istəfa verirəm"

Bu gün isə, o deyir ki, o, neinki A.Hacılının başqan olmasını, heç Ə.Qəmbər və başqan olmasını istəmir: "Gərək hansısa ciddi addımlar atılsın ki, partiya yavaş-yavaş əvvəlki nüfuzunu və gücünü bərpa edə bilsin. Digər tərəfdən isə, mən İsa Qəmbərini yenidən başqan postuna qayitmasını təqdirəlayıq" saymaram. Çünkü belə bir addımın atılması Putinle Medvedyevin bir-birini əvəz etməsinə bənzəyər".

Beleliklə, Müsavatı növbəti dəfə keşkin və qarşısızlaşmaz savaşların gözlədiyini artıq əminlikle söyləmək olar.

Rövşən RƏSULOV

Xainin xofu və ya içi göynəyən soğanyeyən

Tahmasib Novruzov

Hərdən məni qınayanlar tapılır ki, özünü radikal müxalifət kimi təqdim etməyə çalışın Əli və onun kimilərdən çox yazıram. Hələ bəzi köhnə dostlar irəli gedib, bir vaxtlar Azərbaycanın müstəqilliyi naminə birgə olduğumuz (?) bu adama qarşı kəskin mövqə tutmaqdə məni günahlandırmaga cəhd edənlər də tapılır. Səmimi deyirəm ki, heç mənim özüm də bu arxiv ilə siyasi meyit haqqında yazmaqda maraqlı deyiləm.

Amma nə edəsən ki?! Nə edəsən ki, bəlkə də məhz özünü gündəmden salmamaq xatirine, ya da ağalarından aldığı milyonları kompensasiya etmək naminə, hər gün bir abnormal addımı ilə dörtlür medianın düz ortasına, elədikləri de birbaşa milli və dövlətçilik mənafelərinin əksinə! Ötən həftə ölkənin siyasi və ictimai qurumlarının taleyülü milli məsələlərdə birgə fealiyyət göstərmək isteklərini ortaya qoyub, birgə bəyanat qəbul elədi. Amma nə Əli, nə də onun kimi anti-Azərbaycan qüvvələrinin vassalına çevrilənlər bu milli birlik toplantısına da qatılmadılar və bəyanata da imza atmadılar. Ötən yazımızda bu mövzuda düşüncələrimi oxucularla bələşdirdim, təkrara yol verib vaxt almaq istəmirəm və keçirəm birbaşa mətbətin düz ortasına. Mətbətin ortasındaki zad da ibarətdir ondan ki, nədən ortaya çıxan hər bir yeni qüvvəni dərhal qaralayıb, üstünə gedir bu missioner? Bir vaxtlar yaxın ətrafında olan, eyni təşkilatda onunla birlidə addımlayan siyasi fiqurlar, onun yanlış siyasi gedisleri ilə razılaşmayıb müstəqil fealiyyətə keçən kimi, həmin siyasilərin üstüne hücum çəkərdi, xain, satqın damgası ilə az qalırıdı onları milli xəyanətkar elan etsin. Sonra yeni yaranan hər bir quruma hücumuna başladı ki, onu hakimiyyət bize qarşı yaradıb (?). Ümumiyyətlə, kim onun siyasi gedisleri ilə razılaşmayıb, bir-iki kəlmə tənqid söyleyirəsə, olur iqtidarın adı. Sanki bu iqtidarın başqa işi-güçü yoxmuş, elə gecə-gündüz bu təhlükələri (?) müxalifətiye komprama hazırlamaqla məşğul olmuş. Belədə bu uçurum başında olan məmələketi bu iqtidar neca xilas etdi, onu neca bəşər təxərində misli olmayan bir sürtətə inkişaf etdirə bildi? Xülasə, bir vaxtlar Mirməmməd bəyə, Qüdret bəyə, Fazıl bəyə, Fərəc bəyə, Aqil Mahmudova, Ruslan Bəşirliyə, Razi Nurullayevə və neçə-neçə köhnə dostlarına qardaş deyən bu zavalsız, fikir ayrılığı yaranan kimi, həmin adamları az qala xalq düşməni elan etdi. Biz, bir qrup "azadlıq hərəkatçıları" bir yere topluştı, birləşdirərək qərarına gələndə və bunu reallaşdıranda da, Əlinin və onun inhisarında olan "Azadlıq" qəzətinin şər-böhtənləri ilə üz-üzə qaldıq. Hətta iş o yerə çatdı ki, bir vaxtlar bizlərin təsis etdiyi "Azadlıq" qəzətinə Qənimətin əli ilə bizim "Azadlıq fədaisi" qəzəti təsis etməyimizi də hakimiyyətin sıfarişi (???) kimi qəlema verməyə can atmaqla, qəzətin adını deyişməyi biza tövsiyə etməyə de başladılar. Dediym odur ki, yeni hər bir qüvvəni - istər siyasi olsun, istər əctimai, fərq eləmez, dərhal hücumu mərəz qoyub, onlara qarşı yaradığını iddia edir. Bu günlərdə sosial media üzərində şahidi oldum ki, bu gədə indi də gənc vətənsevərlərin bir araya gelərək yaratdıqları "Gənc fədailər" hərəkatına hücumu keçiblər. Bile-bile ki, bu hərəkata başçılıq edən gənc milli azadlıq hərəkatında öndə gedən simalardan biri olan Qazaxlı Alikin oğludur, bunu da nəzəre almadan, bu gənc fəali - VƏTƏN FƏDAİSİNI də ona qarşı (bədnam Əliyə) hakimiyyətin yaratdığını iddia edir. Mən Fuad Muradovu, birmənalı dəstekləmək fikrindən uzağam. Ola bilsin ki, Fuad bəyin də, onun fədai dostlarının da hardasa, hansısa səhvleri var. Ancaq bu əsas vermir ki, meydana atılan gənclərə qarşı belə hücumlar təşkil edilsin. Doğrudanlıq milli birlik istəmeyən, ölkəni xaosa sürükləməyə can atan bir-iki siyasi dələduza qarşı çıxmış qəbahətdir? Nə istəyir axı bu gənclər? Milli və dövlətçilik mənafelərinə zidd addım atan hər kəsə qarşı çıxacaqlarını deyirler. Bunun nəyi pisdir? Belə çıxır ki, Əli kimilər, məhz milli və dövlətçilik əleyhinə fealiyyət göstərdiklərindən, bu gənclərin də onlara qarşı barışmaz olacaqlarını bəri başdan hesablayırlar və qabaqdənmişlik etmek isteyirlər. Bax, bu yerde iki atalar sözü ilə yazılı tamamlamaq istərdim: "Soğan yeməyən içi göynəməz!" ; "Xain xoflu olar". Vəssalam, süt tamam!

İntibah dövrü hüquq ideyaları

İntibah dövrü bu ideyaları hüquq dilinə çevirmişdir, nəzəri-hüquqi cəhətdən əsaslandırmışdır və ümuminسانı-mənəvi dəyərlər səviyyəsinə yüksəltmişdir. Bu ideyalar həm də insan arasında, insanla cəmiyyət arasında, vətəndaşla dövlət arasında münasibətlərdə ədalət haqqında təsəvvürleri formalaşdırılmış və möhkəmləndirmişdir.

Xüsusi olaraq, vurgulamaya lazmıdır ki, insanın təbii ayrılmaz hüquqları nəzəriyyəsi Cefferson və amerikan inqilabının digər nəzəriyyəciliyi tərefindən geniş istifadə edilmişdir və 1789-cu ildə Fransada qəbul olunmuş İnsan və Vətəndaş Hüquqları Deklarasiyasında eks olunmuşdur.

Tomas Cefferson təbii-hüquqi doktrinini onun daha radikal və demokratik mənasında qəbul etmişdir. Radikal və demokartik mənəvə təbii-hüquqi konsepsiya Ceffersonun ictimai müqavilə haqqında təsəvvürlerində ifadəsini tapmışdır. T.Cefferson ictimai müqaviləni cəmiyyət quruclığının əsası kimi qiymətləndirmişdir ki, bu da, hər kəsə dövlət hakimiyetinə iddialı olmayı təmin edirdi. Elə buradan mənəvə olaraq, xalq suverenliyi və vətəndaşların siyasi, həmçinin, seçki hüquqlarında bərabərliyi ideyası meydana çıxmışdır.

Tomas Ceffersonla bağlı digər mühüm məqam ondan ibaret idi ki, o, müstəqillik deklarasiyasının müəllifi olmuşdur. Bu deklarasiyanın müəllifi kimi Cefferson üçün bir sıra həqiqətlər mövcud idi. Belə ki, o, əsaslandırdı ki, bütün insanlar bərabər yaradılmışlar, onlara Yaradan tərefindən bir sıra ayrılmaz hüquqlar verilmişdir. Belə hüquqlar arasında həyat, azadlıq, və xoşbəxt olmaq hüquqları vardır. Azadlıq mülkiyyət azadlığının təminatının ayrılmaz və təbii hüquq kimi nəzərdən keçirildi. Müstəqillik deklarasiyası, praktiki olaraq, özündə aydın şəkildə mülkiyyət hüququnu ifadə edirdi. Təbii-hüquqi nəzəriyyənin formalasmasında 1789-cu ildə avqustun 26-da insan və vətəndaş hüquqları deklarasiyası qəbul olunması ilə ciddi dönüş baş vermişdir. Deklarasiyada, xüsusi olaraq, təsbit olunmuşdur ki, "Insanlar azad doğulur, azad qalır və bərabər hüquqlara malik olurlar. Deklarasiya özündə insanların qanun qarşısında bərabərliyi, həmçinin, hakimiyət bölgüsü principlərini ifadə edirdi. Bu baxımdan, sonrakı dövrde insan hüquq və azadlıqları nəzəriyyəsinin inkişafının bazası rolunda çıxış edən insan və vətəndaş hüquqları deklarasiyası qlobal əhəmiyyət kəsb etməyə başlamışdır. O, formal-hüquqi azadlığı, vətəndaşların hüquq və bərabərliklərini irəli sürən

ilk Konstitusiya Aktı kimi qiymətləndirilməkdədir,

D.Qəmbərov yazır: "Yaşamaq, şərəf, şəxsiyyətin toxunulmazlığı, vicedan, fikir azadlığı, siyasi proseslərde iştirak və s. hüquqları sivil cəmiyyətlərdə insan həyatının qurulmasının zəruri şərti rolunda çıxış edirlər və onların dövlət tərefindən qəbul olunması və qorunması vacibdir. Hüquqlar insanların həyata keçirilən çoxsaylı fealiyyət aktlarından, tekrar olunan əlaqələrindən və dayanıqlı münasibətlər formalarından formalaşmışdır. Özlərinin müxtəlif tələbatları, məqsədləri ilə çoxsaylı fərdləri birleşdirən insan fealiyyəti prosesi qacılmasa şəkildə maraqların toqquşması və ziddiyyətləri ifadə edir. Lakin qədim yunan dövlətlərində insan müasir anlamda azadlıqlara malik deyildilər. Belə ki, polislərin vətəndaşları özlərini tam olaraq öz dövlətləri, onun məqsədləri və vəzifələri ilə assosiyasiya edirdilər.

İnsanın tarixi yaradıcılıq prosesi əhəmiyyətli dərəcədə onun hüquq və azadlıqlarının həcmindən asılıdır. Çünkü məhz hüquq və azadlıqların həcmi insanın sosial imkanlarını və rifahını müəyyənləşdirir, həyat fealiyyətinin xarakterini, əlaqələr sistemini, qarşılıqlı fealiyyətini, cəmiyyətdə digərələri ilə münasibətlərini təmin edir. Bu baxımdan, insan hüquqları problemi həmişə kəskin sinfi mübarizələrinin predmeti olmuşdur. Cəmiyyətin inkişafının hər bir pilləsi azadlıqların əldə olunması və genişlənməsi yolunda irəliyə doğru addım olmuşdur. Tarixi müşahidələr göstərir ki, insanın hüquq və azadlıqlarının dəstəklənməsi üçün davamlı cəhdlərin olması zəruridir. Hər bir nəsil insan hüquq və azadlıqları kimi mühüm dəyərlərlə bağlı tarixin çağırışlarına cavab verir.

D.Qəmbərovun fikrincə, orta əsrlərdə insan hüquq və azadlıqlarının inkişafının xüsusi dövrü kimi nəzərdən keçirilə bilər. Belə ki, bu dövrə bir sıra ziddiyyətlər özünü qabarq şəkildə bürüze verirdi. Bir tərəfdən, feodallar öz vassallarına müəyyən hüquqlar verirdilər, digər tərəfdən kilsə bu hüquqların təmin olunmasına qarşı çıxırlar. Orta əsrlərdə insan hüquq və azadlıqları sahəsində en mühüm hadisə 1215-ci ildə Böyük Azadlıq Xartiyasının qəbul olunmasından ibarət olmuşdur. Xartiyada, ilk dəfə olaraq, vətəndaş azadlığı prinsipi qanunvericiliklə müəyyən olunmuşdur. Beləliklə, qəbul olundu ki, fərd özü ilə bağlı sərbəst sərəncam verə bilər və məhkəmə qarşısında cavab verə bilər.

Yeni dövrün hüquqi dünyagörüşü təbii-hüquqi nəzəriyyə ideyalarının keyfiyyətcə yeni mənəkəsb etməsini şərtləndirmişdir. Təbii-hüquqi doktrina çərçivəsində meydana çıxan bir təlim kimisi, individualizm, insan hüquqlarını ali dəyer kimi təqdim etmişdir. Hesab olunurdu ki, bu hüquqlar dövlət tərefindən müəyyənləşdirilmiş qanunlardan yüksəkde dayanır. Vurgulamaq lazımdır ki, təbii hüquqların əsas funksiyası fərdin dövlətin təzyiq-

müsdüri. Bu sistem də, bildiyimiz kimi, şəxsi mülkiyyətə və fərdin fəal roluna əsaslanır. Amma hüququna, cəmiyyətin stabil inkişafını və antidemokratik çevrilişlərin qarşısının alınmasını təmin edən bütün tədbirlər sistemi xasdır. Vətəndaşlıq institutunun mühüm əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, tarixdə ilk dəfə olaraq, vətəndaşların müəyyən azadlıqları və onların dövlət tərefində qorunması haqqında təsəvvürler təsdiq olunmuşdur. Lakin qədim yunan dövlətlərində insan müasir anlamda azadlıqlara malik deyildilər. Belə ki, polislərin vətəndaşları özlərini tam olaraq öz dövlətləri, onun məqsədləri və vəzifələri ilə assosiyasiya edirdilər.

İnsanın tarixi yaradıcılıq prosesi əhəmiyyətli dərəcədə onun hüquq və azadlıqlarının həcmindən asılıdır. Çünkü məhz hüquq və azadlıqların həcmi insanın sosial imkanlarını və rifahını müəyyənləşdirir, həyat fealiyyətinin xarakterini, əlaqələr sistemini, qarşılıqlı fealiyyətini, cəmiyyətdə digərələri ilə münasibətlərini təmin edir. Bu baxımdan, insan hüquqları problemi həmişə kəskin sinfi mübarizələrinin predmeti olmuşdur. Cəmiyyətin inkişafının hər bir pilləsi azadlıqların əldə olunması və genişlənməsi yolunda irəliyə doğru addım olmuşdur. Tarixi müşahidələr göstərir ki, insanın hüquq və azadlıqlarının dəstəklənməsi üçün davamlı cəhdlərin olması zəruridir. Hər bir nəsil insan hüquq və azadlıqları kimi mühüm dəyərlərlə bağlı tarixin çağırışlarına cavab verir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

lərindən qorunmaq olduğu qəbul olunurdu. Bu ideya, demək olar ki, yeni dövrün bütün mütəfəkkirələrinin fikirlərində qabardılır. Yalnız, artıq qeyd etdiyimiz kimi, C.Lokkun yanaşmalarında ümumiləşdirilir.

Dir. Bu sistemə aşağıdakılardaxil edilmişdir:

- vətəndaşların sosial-iqtisadi hüquq və azadlıqları;
- vətəndaşların siyasi hüquq və azadlıqları;
- vətəndaşların şəxsi hüquq və azadlıqları.

Müasir hüquq elmi insan hüquq və azadlıqları sisteminin bir sıra çərçivələrini müəyyənləşdirir. Fərdin hüquq və azadlıqları onun normal həyat fealiyyətinin mühüm şərtidir. Bunu həm də, müəyyən rifah və imkanlar kompleksi kimi nəzərdən keçirmək olar. Fərd özünün həyat fealiyyəti prosesində bunlardan istifadə edir. Artıq yuxarıda nəzərdən keçirdiyimiz məqamlara əsasən də, vurgulaya bilərik ki, insan hüquqları dövlət tərefindən qəbul olunan və təminat verilən fealiyyət imkanlarıdır. Bu imkanlar, bir qayda olaraq, qanunla göstərilmiş sahələrə aid olunur. "İnsan azadlığı" anlayışından fərqli olaraq, "insan hüquqları" anlayışı konkret sahəni, fərdin fealiyyət istiqamətini ifadə edir. İnsan hüquqları sistemi insan hüquq və azadlıqlarının təbiətini, məzmununu, xüsusiyyətlərini əhatə etməklə yanaşı, həm də onun təsnifat əsaslarını da özünə daxil edir. Məsələn, tədqiqatçı M.Karayeva əsas insan hüquq və azadlıqları sisteminə işləyib-hazırlamışdır ki, hazırkı mərhələdə dövlət-hüquq elmi bu yanaşmadan geniş istifadə etməkdə

dir. Bu sistemə aşağıdakılardaxil edilmişdir:

- vətəndaşların sosial-iqtisadi hüquq və azadlıqları;
- vətəndaşların siyasi hüquq və azadlıqları;
- vətəndaşların şəxsi hüquq və azadlıqları.

Tədqiqatlarımıza əsasən, qeyd edə bilərik ki, insan hüquqlarının dörd nəslili mövcuddur. Belə təsnifat insan hüquqlarının əmələ gəlmə və mənşəyi etibarilə aparıla bilər. Birinci nəsil insan hüquqları qismində, ənənəvi olaraq, burjuaziya inqilabı neticəsində əldə olunmuş liberal dəyərlər qəbul olunur. Bu dəyərlər özündə, əsasən, vətəndaş və siyasi hüquqlar ifadə edirdilər. İkinci nəsil hüquqlar sosia-iqtisadi və mədəni xarakterlidir. Üçüncü nəsil hüquqlar kollektiv hüquqlar kimi səciyyələndirilir. Bu hüquqlar, əsasən, hemreyliyə əsaslanır. Məsələn:

- inkişaf hüququ;
- sülh hüququ;
- müstəqillik və müqəddərətini təyin etmə;

- ərazi bütövlüyü və suverenlik hüququ və s.

Dördüncü nəsil hüquqlara dörd hüquqlarla müəyyən məqamlar aiddirlər. Məsələn, tədqiqatçı M.Karayeva əsas insan hüquq və azadlıqları sisteminə işləyib-hazırlamışdır ki, hazırkı mərhələdə dövlət-hüquq elmi bu yanaşmadan geniş istifadə etməkdə

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

YAP Xızı rayon təşkilatı idarə heyətinin geniş tərkibdə iclası keçirilib

Yeni Azərbaycan Partiyası Xızı rayon təşkilatı idarə heyətinin geniş tərkibdə iclası keçirilib. 2019-cu ilin dekabr ayında keçiriləcək bələdiyyə seçkiləri ilə əlaqədər YAP Xızı rayon təşkilatının seçki qərargahında fəaliyyət göstərəcək qərargah üzvlərinin təyin edilməsi barədə YAP Xızı rayon təşkilatının sədri Fərrux Haqverdiyev məruzə ilə çıxış edib.

Fərrux Haqverdiyev 2019-cu ilin dekabr ayında keçiriləcək bələdiyyə seçkiləri ilə əlaqədə rayon seçki qərargahının göstərəcəyi fəaliyyət barədə məlumat verib. Sonra rayon seçki qərargahına təyin edilməsi nəzərdə tutulan üzvlərin adlarını iclas iştirakçılarının nəzərinə çatdırıb.

Məruzə etrafında Arzu Əzizov, Oqtay Abdullayev, Bəhdaş Nəbiyev və Svetlana Rüstəmova çıxış ediblər.

2019-cu ilin dekabr ayında keçiriləcək bələdiyyə seçkiləri ilə əlaqədə YAP Xızı rayon təşkilatının rayon seçki qərargahı 9 nefərdən ibarət seçilib.

R.HÜSEYNOVA

Bu vaxtadək 20 min 244 ASAN Könüllüsü qeydiyyatdan keçib

İndiyədək 20 min 244 ASAN Könüllüsü qeydiyyatdan keçib. Bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlar Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədr müavini Ceyhun Salmanov sentyabrın 19-da keçirilən IX Beynəlxalq "Caspian Energy Forum Baku - 2019"da deyib. Agentliyinin sədr müavini qeyd edib ki, bu müddətdə 550-dən çox layihə həyata keçirilib, 1278 ASAN Könüllüsü işlə təmin olunub.

Ötən 25 ildə Azərbaycanda 740 milyon ton neft çıxarılıb

"Son 25 ili və bu ilin ilk 8 ayını əhatə edən dövrde Azərbaycanda 740 milyon neft hasil edilib." Bu sözləri Energetika naziri Pərviz Şahbazov "Əsrin müqaviləsi"nin 25 illiyi ilə bağlı sentyabrın 19-da Yeni Azərbaycan Partiyasının İcra Katılıyində keçirilən mətbuat konfransında deyib. Nazir bildirib ki, qeyd edilən dövrde Azərbaycanın neft sənayesine 101 milyard dollar investisiya yatırılıb.

ELAN

"Nar" abunəçilərinin nəzərinə!

01.10.2019-cu il tarixində etibarən "Nar"ın korporativ internet paketlərində dəyişikliklər olacaq. Daha ətraflı məlumatı www.nar.az səhifəsində əldə etmək olar.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Tarix və Coğrafiya ixtisası üzrə IV kurs tələbəsi Atayeva Şəbnəm Etibar qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavini:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üste düşməye bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur
Qəzetdə AzəRTAC, SIA və AZADINFORM informasiya agentliyklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**
Tiraj: 4600

Ses

Son sahifə

20 sentyabr

"25 il- uğurlu enerji siyasətinin əsasını qoyan tarixi saziş

Qaradağ rayonunda "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasının 25 illiyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib

Dünen "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasının 25 illiyi və 20 sentyabr Neftçilər Günü münasibəti ilə Qaradağ rayon icra hakimiyyətində tədbir keçirilib. Tədbirdə Qaradağ rayon icra hakimiyyəti başçısının müavini Nadir Muradov, Təranə İsmayılova, Milli Məclisin deputati, YAP Qaradağ rayon təşkilatının sədri Aydin Hüseynov, aparatın məsul işçiləri və rayonun neft sənayesi müəssisələrində çalışan neftçilər iştirak ediblər.

Tədbiri giriş sözü ilə Qaradağ rayon icra hakimiyyəti başçısının müavini Nadir Muradov sentyabrın 20-də "Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda "Azeri", "Çıraq" yataqlarının və "Günəşli" yatağının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında" Azərbaycanla dünyanın tanınmış neft şirkətləri arasında sazişin imzalanmasının iyirmi beşinci ildönümünün tamam olunmasını, bu tarixi hadisənin xalqımızın yaddaşında ebedi yaşayacağını bildirib: "1994-cü il sentyabrın 20-si Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə hazırlanmış və bütün dünyada "Əsrin müqaviləsi" adı ilə tanınmış neft kontraktı imzalandı. Bunu da, Azərbaycanda uğurlu enerji siyasətini əsası qoymuldu. Məhz bu tarixi addımla müstəqilliğini bir daha sübut edən Azərbaycan öz sərvətlərinə tam sahib olduğunu bütün dünyaya nümayiş etdirdi. Milli sərvətlərimizdən müstəqil dövlətimiz və xalqımızın rifahı naminə istifadə olunması, on illərlə imperiya maraqlarına xidmət etmiş karbohidrogen ehtiyatlarının qüdrətli və inkişaf etmiş Azərbaycanın formalşaması üçün istismarı, bu məqsədlə xarici investisiyaların cəlb olunması üçün cəsarətli siyasi addımlar atılıb. Azərbaycan, ilk dəfə id ki, 6 ölkəni təmsil edən dördüncü məşhur 10 xarici neft şirkəti ilə belə böyük miqyasda saziş imzalayırdı. Bu saziş Xəzər dənizində beynəlxalq əməkdaşlığın əsasını qoyma, xarici sərmayədarların Azərbaycana axınıni sürətləndirdi. "Əsrin müqaviləsi" tezliklə öz bəhrəsini verdi".

Ə.Əmirov adına NQÇI-nin rəisi Ramin Quliyev çıxış edərək bildirib ki, 1994-cü il sentyabrın 20-də Bakıda Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti ilə dünyanın 11 aparıcı neft şirkəti arasında "Azeri", "Çıraq" və "Günəşli" yataqlarının birgə işlənilməsi və hasilatın pay bölgüsü ilə bağlı "Əsrin müqaviləsi" imzalanandan sonra illərdə dünyanın 19 ölkəsini təmsil edən 41 neft şirkəti ilə daha 26 saziş imzalandı.

Tədbirdə Milli Məclisin deputati, YAP Qaradağ rayon təşkilatının sədri Aydin Hüseynov çıxış edərək, 1993-cü ilde Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra ölkədə vətəndaş qarşılmasına son qoymuldu, ictimai-siyasi sabitlik bərqrar oldu, qonşu ölkələrlə kəskin münasibətlər qismen yumşaldıldı və xarici sərmayələrə ciddi dövlət təminatı verildi: "Qərbin ən böyük neft şirkətlərinin diqqətini yenidən Xəzər dənizinə yönəltdi və haqqında bəhs olunan transmilli müqavilənin hazırlanaraq imzalanmasına əlverişli şərait yaradı. Ulu Önder həm də xarici neft şirkətləri ilə Azərbaycanın imzalayacağı bütün neft-qaz müqavilələrinin şərtlərini bizim milli maraqlara maksimum dərəcədə uyğunlaşdırıb. Həmin dövrde Cənab İlham Əliyevin ARDNŞ-in vitse-prezidenti təyin edilməsi Onun müdrik və əzəqqören addımlarından biri oldu. Xarici neft şirkətləri ilə aparılan danışqlarda birbaşa iştirak edən Prezident İlham Əliyev imzalanacaq bütün neft-qaz müqavilələrinin xalqımızın milli maraqlarına cavab verən şərtlər çərçivəsində hazırlanmasını yüksək səriştə və bacarıqla təmin etdi".

Tədbirin sonunda rayon icra hakimiyyəti başçısının müavini Nadir Muradov Qaradağ rayon icra hakimiyyəti adından rayonun neft sənayesi müəssisələrində çalışan neftçiləri peşə bayramı münasibəti ilə tebrik etdi.

Rəfiqə KAMALQIZI

Azərbaycan Gürcüstanın iqtisadi tərəfdəşləri siyahısında üçüncüdür

Bu il Gürcüstanın əsas iqtisadi tərəfdəşlərinin adları açıqlanıb. AZERTAC Gürcüstanın Milli Statistika Xidmətinə istinadla xəber verir ki, cari ilin birinci yarısında Gürcüstanın əsas iqtisadi tərəfdəşləri onun yaxın qonşuları olub. Siyahıya 1,13 milyard dollarla Türkiye başçılıq edir. İkinci yerde 903 milyon dollarla Rusiya, üçüncü yerde isə 682 milyon dollarla Azərbaycan qərarlaşır.

